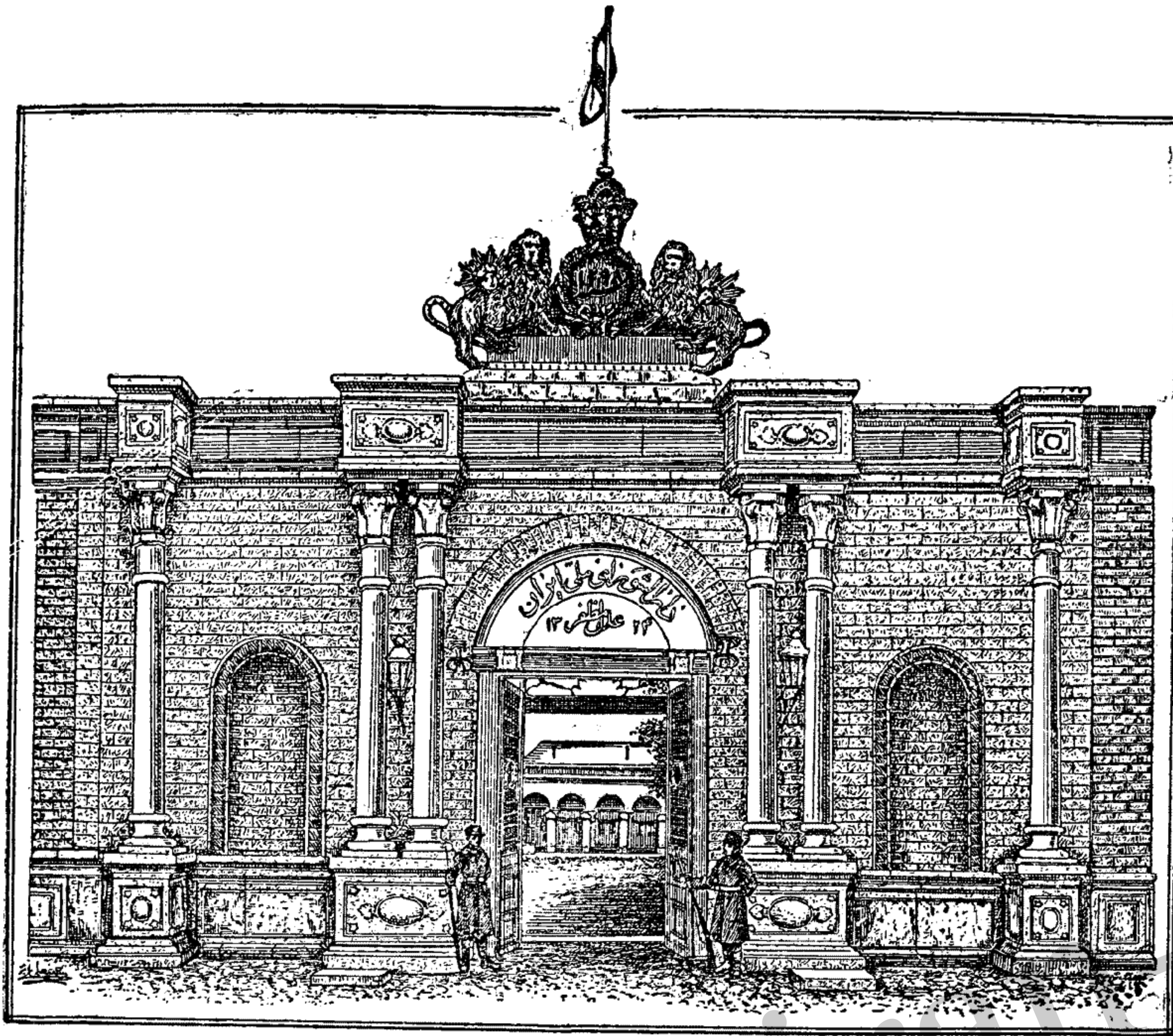

دوره ششم تفصیله

<p>جلسه ۲۷۵</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره ۲۴۰</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه یکشنبه ۲۱ امرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۵ صفر ۱۳۴۷</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود یس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يكشنبه ۲۱ مرداد ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۵ صفر ۱۳۴۷

جلسه ۲۷۵

(مجلس دو ساعت و ربع قبل از ظهر برپاست)
 آقای طباطبائی دبیرانایب رئیس تشکیل گردید (و صورت مجلس يوم شنبه بیستم مرداد را آقای دولتشاهی قرائت نمودند)
 غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان: ایلخان - امام جمعه شیراز - دکتر طهری -
 سید ابراهیم ضیاء - میرزا محمد تقی طباطبائی - نجومی
 میرزا عبد الله خان وثوق - آقا میرزا هاشم آشتیانی -

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره نسبت به فوریت و اصل لایحه دولت راجع به استخدام هشت نفر معلم از فرانسه و تصویب قانون مزبور	۴۹۹۱	۴۹۹۹
۲	مذاکره نسبت به فوریت و اصل لایحه دولت راجع به تبصره الحاقی بماده ۳۲ قانون استخدام کشوری و تصویب قانون مزبور	۵۰۰۰	۵۰۰۹
۳	مذاکره نسبت به فوریت و اصل طرح قانونی الغای مالیات اغنام و احشام و تصویب آن	۵۰۰۹	۵۰۱۴
۴	مذاکره نسبت بخر کیمسیون بودجه راجع با اجازه پرداخت تنمه قیمت علیق اداره حمل و نقل بابت بودجه ۱۳۰۶ وزارت پست و تلگراف	۵۰۱۴	۵۰۱۵
۵	مذاکره نسبت به فوریت و اصل لایحه دولت راجع به تفسیر تبصره سوم قانون بودجه ۱۳۰۶ راجع بحقوق معالین و تصویب آن	۵۰۱۶	۵۰۱۷
۶	قانون اجازه استخدام هشت نفر معلم از مملکت فرانسه برای مدت سه سال	۵۰۱۸	
۷	قانون تبصره الحاقی بماده ۳۳ قانون استخدام کشوری	۵۰۱۸	
۸	قانون الغای مالیات اغنام و احشام	۵۰۱۹	
۹	قانون اجازه پرداخت اخذ قیمت علیق اداره حمل و نقل بابت بودجه ۱۳۰۶ وزارت پست و تلگراف	۵۰۱۹	
۱۰	قانون تفسیر تبصره سوم قانون بودجه ۱۳۰۶ راجع بحقوق معالین	۵۰۱۹	

طباطبائی و کبلی - حاج آقا حسین زنجانی
غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان: اسدی - موقر - میر نماز - اعظمی - آقا
علی زارع - قوام شیرازی - مهدوی - امیر تیمور کلای
محمد تقی خان اسعد - مقدم - افسر - آقا زاده سبزواری
غلامحسین میرزا مسعود - حاج شیخ بیات - حاج حسن
آقا ملک - لبقوانی - اسکندری - محمد ولی میرزا - سلطان
محمد خان عامری - میرزا حسنخان وثوق - حاج غلام
حسین ملک - ابراهیمی - بچی خان زنگنه - میرزا احمد
خان بدر

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان، شریعت زاده - میرزا سید مهدی معتمد -
فرمندی -

دیر آمده بی اجازه جلسه قبل

آقای جهانشاهی

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده يك قدری توجه میدهم
هیئت رئیسه را بصورت مجلس آقای امیر تیمور را در
جلسه است که غایب با اجازه است و در اینجا بدون
اجازه نوشته اند یکی دیگر آنجائیکه نطق آقای بیات را
نوشته است ایشان در جواب بنده صحبت کردند میخواستم
عرض کنم آقای بیات مستقلاً صحبت نکردند ابداً ذکری
از اسم بنده نشده است میخواستم این را تذکر بدهم

نایب رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - در ماده دوم که نوشته شده است
بنده استرداد کردم، میخواستم عرض کنم که بنده فقط
عبارت ماده را مختصر اصلاحی کردم خواستم در صورت
مجلس این قسمت قید شود که تبصره بحال خودش باقیست
نایب رئیس - صورت مجلس دیگر اعتراضی ندارد

(گفتند خیر)

نایب رئیس - صورت مجلس تصویب شد
معاون وزارت معارف - لایحه است راجع باستخدام
چند نفر معلم برای تدریس شیمی و فیزیک و علوم

طبیعی و قسمتی از طب لایحه آن را بقید دوفوریت تقدیم
میکم .

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - وزارت معارف مجاز است علاوه
بر هفت نفر معلمینی که بر طبق قانون مصوب ۱۳ خرداد
۱۳۰۷ استخدام میشوند هشت نفر معلم دیگر در حدود
شرایط ذیل از مملکت فرانسه استخدام کند:

۱ - مدت استخدام معلمین مذکور از اول شهریور
۱۳۰۷ برای مدت سه سال خواهد بود و از روز ورود
به ایران مستحق اخذ حقوق خواهند بود

ب - مبلغ بیست و دو هزار تومان از محل اعتبارات
وزارت معارف و اوقاف بر مبلغ بیست و شش هزار تومان
مصوب ۱۳ خرداد ۱۳۰۷ برای تأمین حقوق معلمین
مذکور اضافه میشود

ج - دره موقع عزیمت به ایران در حدود هزار و چهار
صد تومان خرج سفر از محل صرفه جوئی اعتباری که
برای استخدام معلمین خارجی در بودجه ۱۳۰۷ وزارت
معارف منظور گردیده است تأدیه خواهد شد .

د - هنگام مراجعت چنانچه کنترات معلمین سابق
الذکر تجدید نکرد در حدود مبلغ دو هزار و یکصد تومان
خرج معاودت به آنها پرداخته میشود .

ه - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام
معلمین مزبور را بر طبق قانون ۲۳ عرق ۱۳۰۱ تعیین
و قرار داد مشار البهم را امضاء نماید .

نایب رئیس - مذاکرات در فوریت است آقای
احتشام زاده

احتشام زاده - در فوریت عرضی ندارم

نایب رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - موافقم

نایب رئیس - آقای عباس میرزا

عباس میرزا - موافقم

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده با فوریت این لایحه از

نایب رئیس - تصویب شد

(ماده واحده بشرح ساق خوانده شد)

نایب رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - بنده اصولاً با استخدام معلم برای
مدارس عالییه نهایت موافقت را دارم برای اینکه ما
هنوز نداریم يك معلمین عالی مقامی که بتوانند در
مدارس ما تدریس کنند و باید از خارج بیآوریم ولی
در قسمت مدارس متوسطه معلمینی که از خارج میآوریم
اینجا نمیتوانند مورد استفاده واقع شوند برای اینکه
شاگردان مدارس متوسطه که همه ماها می بینیم و مقدار
زبانی که آنها میدانند میدانیم که حتی شاگردانی که دوره
متوسطه را تمام کرده اند باز قادر نیستند که زبان خارجه
را درست حرف بزنند و بفهمند بنابراین بنده باین وضعیتی که
فعلاً در پروگرام مدارس متوسطه می بینم در قسمت زبان خارجی
معتقد هستم که هیچ ممکن نیست شاگردان از این معلمین
استفاده کنند و همین مقداری هم که از معلمین خودمان
فعلاً استفاده میکنند از آنها استفاده نخواهند کرد برای
اینکه زنگ را که میزنند در کلاس شروع میکنند بدرض
گفتن بدون اینکه مقید باشند که شاگرد بفهمد و استفاده
کنند که اینک در مدرسه حقوق با اینکه مدرسه عالی است
و شاگردان آنجا بیشتر بزبان فرانسه آشنا هستند معذک
هیچ استفاده نمیکنند این است که بنده معتقدم که قبل از
اینکه معلم آورده شود پروگرامی اصلاح شود که
لا اقل شاگردان زبان خارجه را بدانند که معلم اروپائی
را که میآورند بتوانند از آنها استفاده کنند . بعقیده بنده
فعلاً نواقص متوسطه ما يك نواقص ضروری است که
اول باید اینها را اصلاح کنیم بعد بپردازیم به آوردن
معلم در قسمت فیزیک و شیمی یکی از بزرگترین نواقص
که در مدارس ما هست این است که اسباب و ادوات و
لابراتوار نیست که شاگرد عملاً تحصیل کند . شاگرد درس
میخواند بدون اینکه در عمل دیده باشد . بنده خیال
میکم اول باید لابراتوار تهیه کنند و با همین معلمینی که داریم
از آنها استفاده کنند و علاوه در پروگرام مدارس متوسطه

چندین جهت مخالفم کرجه آقای معارف
با یکی دیگر از آقایان موافقین اظهار خواهند کرد که
مجلس تمام میشود و باید زودتر این کار را تمام کرد بنده
عرض میکنم اگر دو ماه این کار عقب بیفتد آیا ما دو سال
عقب می افتیم در تمدن و اگر الان بگذرد ده سال جلو
خواهیم افتاد؟ بنده در سابق هم عرض کرده ام آقای
معاون دو سه مرتبه است که لوائح را طوری تنظیم میکنند
که خود آقای شیروانی که یکی از طرفداران جدی پارلمانی
ایشان هستند تصدیق باید بکنند که يك لایحه که باید به
سه کمسیون برود چهار شور درس بشود تمام اینها را بهم
زده اند و منحصر کرده اند بيك ماده آنهم فوری آخر
ملاحظه بفرمائید ما میخواهیم مذاکره کنیم . کلیات
دارد . شور مواد . شور ثانی آخر اینها را باید رعایت کرد
با این حال بیائیم فوری صد هزار تومان هم رای بدهیم
بنده که میدانم چه جور ما میتوانیم رای بدهیم . پس
اجازه بفرمائید این لایحه دیر هم نمیشود . بجائی هم بر نمیخورد
بسلامتی مجلس هفتم افتتاح میشود و در کمسیونهای مربوطه
جریان طبیعی خودش را بعمل میآورد و تصویب میشود .
بنده از این جهت مخالفم . حالا اگر خدای نخواست
اکثریت رأی داد در ماده عریض خودم را عرض میکنم .

نایب رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - آقای آقا سید یعقوب در ضمن فرمایشاتشان
جواب خودشان را دادند اگر هیچکدام از لوائح دلیل
فوریتی برایش موجود نباشد این لایحه فوریت دارد برای
اینکه چند ساعت دیگر بعمر مجلس بیشتر باقی نیست
دوره تحصیلات هم از وسط سال شروع میشود از اول
سال شروع نمیشود . بنا بر این تسریع در این لایحه لازم است
و باید بفوریت تصویب شود و اگر اعتراضات دیگری هم
فرمودند بنده جواب خواهم داد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - رأی گرفته میشود به فوریت آقایان
موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

ساعات درس را بیشتر کنند که در ظرف دو سال خودشان را آماده کنند برای اینکه از وجود معالین خارجی بتوانند استفاده کنند بعد معلم بیاورند و باین وضعیت فعلی بنده معتقدم که از مقدار استفاده که امروز از این معالین میکنیم از این هم کاسته میشود و بعقیده بنده يك يولى است که هر میبرد.

معاون وزارت معارف - این لایحه که تقدیم شده است تقریباً در سه ماه قبل تقدیم شده و همان موقع هم بعضی از نمایندگان مطلع بودند. من جمله خود آقای احتشام زاده بنده را توجه دادند که باید حتی الامکان از معالین ایران استفاده کنیم. این مطلب بنده را متنبه کرد که در تقدیم لایحه قدری تاخیر کردم و تصور کردم شاید عده معلمینی که لازم داریم از خودمان بتوانیم تهیه کنیم. این بود که (چنانچه آقایان مطلعند) اعلان کردیم و حقوق زیاد هم قرار داده ایم و کسانی را که بتوانند فیزیک و شیمی و علوم طبیعی را تدریس کنند با حقوق کافی دعوت و ساعات تدریس را هم کم کردیم. دو ماه هم کوشش کردیم و فقط دو نفر پیدا کردیم که یکی اسفندیاری بود و یک نفر دیگر. این دو نفر را برتری که خودشان میخواستند ما استخدام کردیم در اینصورت ما میخواستیم که بتوسط معالین خودمان این کار را بکنیم ولی متأسفانه نداشتیم. یا نخواستند حاضر شوند و اینکه راجع به پروگرام فرمودند عرض میکنم بایستی این مطالب را قدری بهم مربوط باشد باید هر کدام را فی حد ذاته در نظر گرفت. میفرمایند لابوراتوار می خواهیم. عرض میکنم ما بیست هزار تومان فرستادیم و لابوراتوار هم برای مرکز و هم برای ولایات از همه قسم خواستیم. لابوراتوار کوچک برای سیکل اول متوسطه و بزرگ برای مدارس عالی و سیکل دوم متوسطه خواستیم ولی آن کسیکه لابوراتوار را بهش عمل کند کو؟ مطلب اینجا است. این معالین که فعلاً داریم همان هائی هستند که در مدارس متوسطه ما تربیت شده اند اینها لابوراتوار ندیده اند که بتوانند بهش عمل کنند

پس بنا بر این توجه فرمایند که تمام دقتها را ما کردیم در مرکز و ولایات اعلان کردیم فقط دو نفر حاضر شدند که استخدام شوند و استخدام کردیم ولی باز هم نقص داریم. اینکه فرمودند برای پیشرفت پروگرام مدارس بایستی توجه کرد. تصور میکنم آقای پروگرام جدید را ملاحظه فرموده اند. در پروگرام جدید يك جریانی را بطور کلی در نظر گرفته ایم ساعات درس فرانسه را زیاد کرده ایم. فیزیک و شیمی و علوم طبیعی که سابقاً همه اش از روی کتاب بود بکلی تغییر دادیم. من باب مثل عرض میکنم که فیزیک در هفته سه ساعت تدریس میشد آنهم از روی کتاب بود. حالا يك ساعت از روی کتاب است بکساعت برای شنیدن بیان معلم است و يك ساعت هم برای کار کردن در لابوراتوار پس آن اصلاحاتی که آقای در نظر گرفته اند راجع به پروگرام مدارس متوسطه ما عین آنها را رعایت کرده ایم و در پروگرام خودمان وارد کرده ایم و اینکه بعضی از آقایان مخصوصاً راجع به اصلاح پروگرام تذکراتی میدهند يك روز هم بنده نظرم میآید که در اینجا عرض کردم که پروگرام بالاخره يك عباراتی است روی کاغذ و ممکن است در کاغذ بقدری خوب نوشته شود که موافقت کند با بهترین پروگرامهای دنیا ولی این فایده ندارد بحث سر عمل است عمل به پروگرام خوب مدرسه خوب میخواهد معلم خوب میخواهد مدیر خوب میخواهد اینها است که پروگرام را اصلاح میکنند وقتی که شما معلم خوب داشتید وسائل خوب داشتید قطعاً پروگرام شما اصلاح خواهد شد و اگر نداشته باشید هر قدر هم روی کاغذ پروگرام را هم خوب بنویسید فایده ندارد پس آن اصلاحاتی که میفرمایند در پروگرام شده است و برای اجرای آن قوانین همین نظریه که شاید اغلب آقایان مطلع هستند ما محتاج هستیم به استخدام این چند نفر معلم و لایحه اش را تقدیم کردیم

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

فیروز آبادی - بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - عرض میکنم آقایان میدانند که این لایحه که مربوط به استخدام هشت نفر معلم است این يك لایحه ساده نیست. بایستی خیلی دقت بشود. متأسفانه بنده می بینم که نا يك لایحه آقایان وزراء بمجلس می آورند فوری تصویب میشود. این لایحه صد و پنجاه هزار تومان در سال خرجش است. این را تصویب میکنیم. بعد هم معلوم میشود که ما صد و پنجاه شاهی از وجود اینها استفاده نکرده ایم مثل سایر استفاده هائی که کردیم و هیچوجه دیناری فایده از وجودشان نبردیم. بنده موافق نیستم که این لایحه به این سرعت بگذرد. آخر شما ملاحظه فرمائید فیروز آبادی يك مدرسه بیست و پنج تومانی داشت و صد نفر بچه در این مدرسه درس می خواند این را از بین میبرند آنوقت در مقابل صد و پنجاه هزار تومان میدهند به اروپائیها بدون اینکه یکشاهی نتیجه بگیرند.

نایب رئیس - آقای زوار

زوار - طرز صحبت کردن نماینده محترم بکطوری بود که ابدأ ارتباط با کفایت مذاکرات نداشت. البته ما هم با طرز صحبت کردن ایشان آشنا هستیم آقای در کفایت مذاکرات صحبت میکنند بعد وارد میشوند بروضه خوانی و مدرسه فیروز آباد بالاخره این قانون آنطوریکه آقای خیال می کنند ساده نیست. این قانون در نظر ان اشخاص که علاقه بمعارف دارند مهم است آقا باید تصدیق کنند که مملکت را باید مجلس شورای ملی رو بترقی برد. باید معلم از خارجه بیآوریم و از او استفاده و همچنین. سایر اصلاحات و البته مدرسه فیروز آباد شما و ترضیز بنده هم در ضمن سایر اصلاحات درست خواهد شد.

نایب رئیس - آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد پیشنهادها قرائت میشود

پیشنهاد آقای عدل

(شرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده واحده پس از عبارت مدارس متوسطه نوشته شود مرکز و ایالات (عدل)

عدل - عرض میشود آقای معاون وزارت معارف خودشان خاطرشان مسبوق است. وقتی که بنده از تبریز آمدم مخصوصاً بسمعه عریضه بوزارت معارف نوشته بودند که در مدارس متوسطه بواسطه نبودن معلم از حیث زبان فرانسه خیلی در زحمت هستند. آقای معاون وزارت معارف هم خودشان به بنده فرمودند که این هشت نفر معلم دو نفرش برای تبریز است ولی برای اینکه کاملاً این مسئله محرز باشد بنده استدعا کردم که نسبت به ایالات هم تعمیم پیدا کند و نوشته شود مرکز و ولایات.

معاون وزارت معارف - منظور آقای عدل در لایحه هم که سابقاً تقدیم شده بود تا معین شده است و بنده خدمتشان هم عرض کردم که بکنفران اینها برای مدرسه متوسطه آذر بایجان است و محتاج نیست در اینجا ذکر شود عدل - بنده استرداد میکنم

پیشنهاد آقای شیروانی

پیشنهاد میشود که معالین مزبور قبلاً باید در دارالمعلمین کار بکنند

شیروانی - عرض میکنم چون مذاکرات کافی شد بنده منظور خودم را در پیشنهاد نوشته ام ولی مقصود عبارت نیست. عبارت را خود آقای معاون اصلاح فرمایند. عرض میکنم بدلیل فرمایشات خود آقای معاون اصلاح فرمایند. عرض میکنم بدلیل فرمایشات خود آقای معاون که ما بواسطه ندانستن معلم در مملکت خود مان احتیاج پیدا کردیم که يك معلمینی از خارج بیآوریم بنا بر این ما باید يك روزی از خود مان معلم داشته باشیم ما برای طبیعیات معلم میخواستیم آمدیم اعلان کردیم بایک اشخاص عالیه می بودند و نیامدند و یا نبودند در هر صورت احتیاج ما معلم است و اگر بهمین طریق بگذرد

ما هیچوقت مستغنی نخواهیم شد و این استخدام معامین خارجی بعقیده بنده حد بقف ندارد بنا بر این ما باید علاج قطعی کنیم یعنی اگر معلم میآوریم بایستی اشخاصی باشند که پرورسور آگرزه باشند یعنی بتوانند در اینجا معلم برای ما تربیت کنند و الا با این وضعیت ما تا روز قیامت هم مستغنی نخواهیم شد. يك نکته دیگر این است که بهمین موضوع بر میخورد و آن این است که ما يك عادت داریم که تجربه را بعد از عمل میکنیم و حالا ما میخواهیم از دولت خواهش کنیم که تجربه را نگذارند بعد از عمل. مایکده متخصص رای وزارت فوائد عامه جهة معاون سطح الارضی و تحت الارضی استخدام کردیم و نظرم آن بود که اینها بیابند کشفیاتی میکنند و در نتیجه کشفیات و معلومات اشخاصی که عنوان تخصصشان در دنیا شهرت دارد يك اسناد رسمی از یک نفر متخصص معدن آهن یا نفت بدست ما داده شود که ما بتوانیم در بازار های دنیا ارائه دهیم و بگوئیم این ثروت ما است و بآن وسیله سرمایه خارجی را جلب کنیم. سالی بیست هزار تومان هم حقوق معین کردیم و خیال میکردیم که این متخصص بیش از اینها برای ما ارزش دارد. متخصصین آمدند و بعد هم شنیدیم که رفتند و يك مقدار زیادی از پول مملکت ما باینها داده شد و آن نتیجه که ما میخواستیم بدست ما داده نشد و ما نفهمیدیم که چطور شد (بقول ما اصفهانها) زیر آبکی رفتند. این در نتیجه این بود که تجربه را بعد کردند. حالا با آن ها متخصص خوبی نبودند آنها را نپسندیدند بالاخره هر چه بود تجربه را بعد کردند. حالا راجع باین معامین ما میخواهیم که در وزارت معارف تجربه را بعد از عمل نکنند. یعنی هشت ماه نه ماه معلم بیآورند اینجا و مشغول کار شود و يك کلاس هائی هم دائر بکنند و بعد بکمرته ملتفت بشویم که چند نفر از معامین را عذرشان راخواستند و رفتند. این را بنده خواستم تذکر بدهم و از آقای معاون خواستم استدعا کنم که آقا با مفاد پیشنهاد بنده موافقت فرمایند که باین مطلب را در ماده الحاق کنند یا خودشان

مقصود بنده را تأمین کنند در اینصورت ممکن است بنده پیشنهاد خودم را پس بگیرم. معاون وزارت معارف - همانطور که تذکر دادند وزارت معارف متذکر به این مسائل هست لایحه هم که سابقاً تقدیم شده بود برای همین مطلب بود یکمده از معامین در لایحه سابق هم تخصیص به دارالمعلمین و مدرسه طب داده شده است اینجا هم همینطور است ولی البته نمیشود به یک نفر معلم گفت که تو برو در دارالمعلمین درس بده. برای اینکه شاید درس فیزیک در دارالمعلمین بیش از چهار ساعت نباشد بنا بر این سایر اوقات او را هم ما باید اشغال کنیم در دارالفنون و مدرسه طب و مدارس دیگر. این است که نمیتوانیم این اختصاص را قائل شویم ولی بطور کلی این نظری را که آقا دارند بنده کاملاً اطمینان میدهم که تأمین شده است و ما در مرحله اول جدوجهدمان برای تکمیل دارالمعلمین خواهد بود. شیروانی - در اینصورت پیشنهاد بنده موضوع ندارد پیشنهاد آقای فیروز آبادی بنده پیشنهاد میکنم حقوق معامین در سال زیاده از بیست هزار تومان جمعاً نباشد. فیروز آبادی - بنده عقیده ندارم که ما يك همچو خرجها را بکنیم متأسفانه می بینیم که همه روزه این قبیل مخارج تصویب میشود سالی يك کرور خرج رفتن شاگرد به اروپا میشود باز همه روزه باید ما متخصص بیآوریم بدون اینکه فکر کنیم که این پولها از کجا میآید همینطور خرج متخصص میکنیم مثل اینکه حالا تمام کارهای ما اصلاح شد کارخانجاتمان احداث شده معادنمان احداث شده فقط این کارمان باقی مانده اسمش را هم میگذازم (علم) بسیار خوب ما هم قبول داریم حالا می بینیم که راجع به حقوقی که در سال باید به اینها داده شود توضیح داده نشده و يك اعتبار جمعی گرفته میشود و بعد کسر خواهد آمد و دو مرتبه اعتبار خواهند گرفت خوب بود که آن اعتبار را معین میکردند چقدر است که ما بتوانیم عن بصیرت رای بدهیم این است که بنده پیشنهاد کردم که

حقوق اینها در سال بیست هزار تومان باشد که هر کدام در سال دو هزار و با صد تومان میشود بنا به این خوب است آقای معاون این پیشنهاد را قبول فرمایند نایب رئیس - آقای زوار زوار - عرض کنم که بنده بنام معارف جدید از آقا تشکر میکنم که تا این اندازه حاضر شدند و موافقت فرمودند ولی اینکه از وزارت معارف توضیح خواستند که بچه مناسب این مبلغ را معین کرده اید بنده هم از شما استدعا میکنم که این مبلغی را که برای این هشت نفر پیشنهاد میکنید مطابق چه و از روی چه مدرکی است اگر معین فرمودید آنوقت جواب عرض خواهد شد

نایب رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای فیروز آبادی آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد

پیشنهاد دیگر آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم مخارج آمدن و برگشتن این هشت نفر معلم بکهرز و ششصد تومان جمعاً بشود

فیروز آبادی - اینجا مخارج آقایان معامین را برای هر کدام آمدن و برگشتن ششصد و چهل پنجاه تومان معین کرده اند بنده نمیدانم بچه مناسب است؟ هیچ توجهی هم آقایان نمیکند. آخر باید خیال کرد که این پولها از کجا میآید؟ ملاحظه حال ملت را هم باید کرد لهذا بنده این پیشنهاد را کردم و امیدوارم آقای معاون قبول فرمایند

نایب رئیس - آقای زوار

زوار - عرضی ندارم.

نایب رئیس - رای میگیریم به این پیشنهاد آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(چند نفری برخاستند)

نایب رئیس - تصویب نشد

پیشنهاد آقای آقا سید بعقوب -

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم:

وزارت معارف مکلف است هر سال عملیات معامین را نشر و طبع نماید.

آقا سید بعقوب - آقای وزیر مالیه اظهار کردند که محتاج هستیم يك عده معامین بنده هم نظر به اعتمادی که به آقای وزیر مالیه دارم این بود که موافقت کردم اما مقصودم این است که عملی باشد و همینطور که آقای احتشام زاده هم اظهار کردند که معامینی که هستند از شان استفاده نمیکند آنوقت آقای عدل میگویند چرا جوابشان نمیکند؟ این برای این است که جنابعالی رای میدهند! وقتی که جنابعالی رای دادید خوب کنترانشان میکنند. کنترانشان در مجلس تمام شده آنوقت وقتی هم که میروند به اروپا از آنجا مینویسند که پول ذغال سنگها را هم بدهید! این برای این است که مجلس تصویب می کند. خوب. حالا ما هم موافقت میکنیم با آقایان که محتاج هستیم معلم اما ما باید از وجود اینها استفاده کنیم این است که بنده پیشنهاد کردم که عملیات آنها منتشر شود که عامه ملتفت شوند و بدانند این معامینی که ما آورده ایم چه عملیاتی کرده اند و چه اندازه شاگرد ها را ترقی داده اند که این مسئله بکلی چشم بسته نباشد و عملی بشود و ما نتیجه بگیریم متصل متخصص بیآوریم و نتیجه بگیریم این چه فایده دارد؟ از این جهت بنده این پیشنهاد را کردم

معاون وزارت معارف - اگر ادامه عمل هر متخصص درست روشن باشد مال معلم را بنده نمیدانم چه جور میشود نوشت. درست است ما يك سالنامه در وزارت معارف داریم که میتوانیم ترقیات را در مدت یکسال بسنجیم. حالا این ترقیات آیا مربوط به عملیات معامین فرنگی ما است یا سایر چیزها یا استعداد شاگرد این را بنده نمیدانم چطور میشود در آن سالنامه معین کرد. عملیات معامین در دفتر مدرسه هست و بنویسند که معلم غیبت کرده یا تکرار کرده یا مدیر مدرسه از او شکایت کرده است که خوب درس داده یا بد درس داده بالاخره اینها در دفتر مدارس هست و البته اگر آقایان

بخواهند بهتر مطلع شوند راد باز است ممکن است قبل از دستور سؤالانی بفرمایند توضیح داده میشود و البته توضیحات هم در جرأند نوشته میشوند و عامه مردم مستحضر میشوند

آقای سید یعقوب - استرداد میکنم
پیشنهاد آقای بامداد

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم

تبصره - باید معامین مربی بوده و تعلیم را بطور عملی اجرا نمایند

بامداد - بنده در این باب مکرر عرضی کرده ام و تشکر میکنم که خود وزارت معارف يك قدم هائی در پروگرام عایش برداشته و زدیك شده است اینكه تعلیم و تعلم عملی شود بدیهی است تعلم با کنفرانس و کتاب و جزوه جز پر کردن حافظه و بعد از امتحان هم فراموش شدن نتیجه ندارد فقط جوانهای ما اعصابشان خراب میشود و از مدرسه بیرون میآیند پس حالا که يك عده معلم از خارجه کنترت میکنند باید طوری باشد که این رادزرک رابه بیمائیم و نما نشان بدهند که تعلیم در دنیا امروز چه جور است که همانطور ما تعلیم بدهیم تربیت و تعلیم دو مرحله است . به تربیت دنیا بیشتر اهمیت میدهد تعلیم . آن چیزی که برای زندگانی لازم است تربیت و تعلیم عملی است بعضی از آقایان تذکر دادند باشد که باید لابراتوار و اسباب و ادوات تعلیم را فراهم کرد بنده تمام عرضم بیشتر برای تشریح این نکته است که هیچ این قسمت هارا لازم ندارد زیرا چیزیکه بیشتر بعضی از ملل کم نروت را از این تعلیمات دور کرده همین ملاحظات است . برای اینکه ملاحظه میکنم که يك لابراتوار میخواهد که اقلاً ده هزار تومان خرجش می شود و همینطور برود بالا تا بکار خانجات برسد و البته این بودجه هم کفایت نمیکند یا اینکه آن معامی که باید بیداد در کارخانه تعلیم بدهد باید اول عمره عالم دنیا باشد وقتی که نگاه میکند بکارخانه یا لابراتوار با اسباب های فیزیك و شیمی با علوم طبیعی همان منظره آن کار

خانه مهابت می آورد . ما کارخانه را نمی فهمیم تا چه رسد که ارزش استفاده کنیم . در صورتیکه این طور نیست اگر ما بتاریخ اختراعات و اکتشافات و به عملیاتی که مؤمنین این امور کرده اند که در نتیجه این کار خانجات درست شده نگاه کنیم می بینیم خیلی ساده بود با اسباب های خیلی ساده با ادوات عادی پیش پا افتاده موفق شده اند به کشف و اختراع و البته ما یاد گرفتن را با همین اسباب ها بهتر میتوانیم مدارس يك موزه هائی دارد که خود بچه ها می آورند ولی آنوقت باید معلم لایق باشد که بتواند استفاده کند از آن ادوات . در تاریخ اکتشافات اگر نگاه کنیم اختراع دور بین با يك فرانك خرج تمام شده این چند عدسیش با يك فرانك خرج تمام شده فرض بفرمائید سایر اختراعات هم همینطور فقط معلم میخواهد که بتواند با يك چیز هائی ساده و با آلات و ادوات پیش پا افتاده خود معامین را آشنا به امر کنند چون وزارت معارف خودش این اقدام را کرده و در این راه افتاده و در پروگرام جدیدش این قسمت را آورده ما هم تشکر میکنیم ولی بنده این پیشنهاد را کرده که این مطلب بگوش آنها رسیده شود که بدانند ما این جور معلم میخواهیم نه معامی که خیلی مقید بساعت باشد آنوقت بروند در مدرسه و مثل اینکه در منزلشان در پاریس صحبت میکنند یا يك کنفرانس در فلان طالار پاریس میدهند حرف زنند در صورتیکه این بچه ها نه میتوانند بفهمند و نه میتوانند دیگر سؤال کنند بعد هم بساعتش نگاه میکنند همینکه وقت منقضی شد میروند این جور معلم بدرد نمیخورد باید این قسمت را تغییر داد و جنبه عملی بهش داد و چنانچه ما در قانون این قید را بکنیم البته آنها هم متوجه میشوند بديك وظیفه و ما بهتر استفاده میکنیم .

معاون وزارت معارف - موضوعی که آقای بامداد فرمودند مربوط میشود باصول تعلیم . این اصول تعلیم گرچه يك کلمه است ولی مشتمل بر يك جهانی است از یکنفر بر نیاید که درست تربیت کند و درست تعلیم بدهد .

این دارای چند شرط است شرط تعلیم . شرط تعلم يك شرطش هم وسایل تحصیل است . شرط چهارم هم محیط تحصیل است هر چهار شرط باید جمع شود تا آن منطقی که آقای بامداد فرمودند حاصل شود و تصور میکنم ما این نظر را کم کم داریم شروع میکنیم . يك قسمت لابراتوار بود که سابق عرض کردم . یکی راجع به توضیح دروس است . یکی محیط تحصیل است که البته فوق العاده در دماغ محصل مؤثر است قضیه دیگر بنای مدرسه است که از حیث نظافت و صحت و از حیث آرایش و این چیزها است و اینها را هم که داریم انجام میکنیم اعتبارش را هم آقایان مرحمت فرمودند و امساله هم شروع کرده ایم قسمت دیگر انتخاب معامین است و آنچه راجع بخود مدرسه است در آئیه اصلاح میشود و بنده تصور میکنم که جهات تحصیل منظور آقای بامداد تأمین شده است و بهتر این است که پیشنهادشان را پس بگیرند

بامداد - بنده پس میگیرم

نایب رئیس - پیشنهاد آقای فرمند

(بترتیب ذیل خوانده شد)

تبصره ذیل را بنده واحده پیشنهاد میکنم

تبصره - وزارت معارف مکلف است که کلیه دروس

معامین اروپائیی را ترجمه و چاپ نماید

نایب رئیس - آقای فرمند

فرمند - عرض کنم در این بیست سال بیست و پنج سال ما معلم اروپائیی خیلی آوردیم که زبان فرانسه درس می گویند ولی شاگردانی که درس می خوانند فرانسه شان اینقدرها قوی نیست که خوب بفهمند اگر هم باشند چند نفری هستند و تمامشان فرانسه را خوب نمیدانند و بالطبع آن نتیجه را که ما در نظر گرفته ایم برای آوردن معلم در نظر گرفته نمیشود . اگر چنانچه از اول مشروطیت یا قبل از مشروطیت که معلم آورده ایم مقرر داشته بودیم که معلمینی که زبان فرانسه درس می گویند دروسشان ترجمه و چاپ بشود امروز ممکن بود اقلاً ده پانزده جلد کتاب طب داشته

باشیم . در صورتیکه الان اگر بروید در کتابخانه طهران زیاد از دو سه جلد کتاب طب پیدا نمیکند آنها از دار الفنون بیرون نیامده از جاهای دیگر آمده است . در هر حال اگر ناینجاه سال دیگر هم ما معلم بیاوریم و زبان خودشان درس بدهند این برای مملکت ما نتیجه خوبی نخواهد داد خصوص معلمینی که يك درس ناقص میدهند و شاگردان هم مطالب آنرا نمی فهمند . بنده عقیده مندم در صورتیکه وزارت معارف برای معلمین مدارس بنجاه صحت هزار تومان بلکه بیشتر خرج میکند سالی دو سه هزار تومان هم خرج ترجمه و طبع این دروس بکنند بنده تصور میکنم يك نتیجه خوبی برای آئیه ما پیدا خواهد کرد یعنی در کتابخانهای ما کتب علمی زبان فارسی پیدا میشود و اگر شاگردا هر کدام نفهمیده باشند رجوع می کنند به آن کتب ها همینطور در موقع امتحان سالیانه خودشان خوب از عهده بر می آیند و نتیجه که ما در نظر داریم از آوردن معلم گرفته میشود بنده تصور می کنم با این مخارجیکه برای آوردن معلم وزارت معارف پیشنهاد میکند اگر این تبصره را قبول کنند منفع کلی برای داشتن يك کتابهای علمی خواهیم برد

نایب رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

رفیع - رای اطلاع آقایان نمایندگان عرض می کنم که دوره ششم روز آخرش است بالاخره هر کدام از آقایان يك لوائجی را از دولت تقاضا کرده اند و جزو دستور است که باید بگذرد اگر امروز باید این لوائج بگذرد باید قدری پیشنهاد کمز داد مسئله معارف است اگر فرد فرد آقایان تمام نظر هایشان را بخواهند در ضمن این چند نفر معلم که میخواهیم کنترت کنیم اظهار کنند بان مطالب نائل نمیشوم . آقای فیروز آبادی و اغلب آقایان قول گرفته اند راجع به سد نیشابور و سایر آقایان تقاضای دیگر دارند لوائج دیگری در نظر دارند . مالیات اغنام و احشام است که خیلی مهم است و ضمناً استدعا میکنم آقای معاون

وزارت معارف هم در جواب پیشنهادها کمتر توضیح بدهند سایر آقایان هم پیشنهاد کمتر بدهند شاید موفق شویم این مطالب زودتر بگذرد

نایب رئیس - آقایانی که باین تبصره موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - قابل توجه شد. پیشنهاد آقای اعتبار (بمضمون ذیل خوانده شد)

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم: نخص معالین مزبور را دولت فرانسه تصدیق خواهد نمود.

معاون وزارت معارف - بنده این پیشنهاد را قبول میکنم نایب رئیس - پیشنهاد آقای فیروز آبادی (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم مخارج مسافرت این هشت نفر آمدن و برگشتن دو هزار تومان زیاد تر نشود نایب رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - بنده این پیشنهاد را کردم که آقای معاون جواب بدهند بنده عرض میکنم مخارج هشت نفر معلم از فرانسه تا این جا ششصد تومان زیاد است منتظر بودم که ایشان در آن یکی پیشنهاد جواب بدهند که ندادند. بجهت يك کارهای کوچک جواب میدهند ولی در این جا که مربوط به مخارج است جواب نمیدهند بنده میخواهم جواب مختصری بدهند که اگر بنده هم ملتفت بشوم پیشنهاد را پس بگیرم

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده خیلی متشکر میشوم اگر آقای فیروز آبادی آن شرطشان را بردارند و پیشنهادشان را مسترد کنند که ما بتوانیم بسایر لوازم برسیم هم بنده متشکر می شوم و هم سایر آقایان.

فیروز آبادی - چون رأی نمیدهند پس بگیرم نایب رئیس - فعلاً رأی قطعی گرفته میشود به پیشنهاد آقای فرمند که قابل توجه شد. آقایانیکه با پیشنهاد آقای فرمند موافقت قیام فرمایند (اغلب برخواستند)

نایب رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود با وراق آقایان موافقین ورقه سفید خواهند داد. رأی که نماده واحد گرفته میشود بضمیمه پیشنهاد آقای اعتبار است که قبول شد و تبصره آقای فرمند که تصویب شد (اخذ و تعداد آراء بعمل آمده نتیجه بشرح ذیل حاصل گردید)

ورقه سفید علامت قبول ۵۸

ورقه کبود علامت رد ۱

نایب رئیس - عده حضار هفتاد و هشت با پنججاه و هشت رأی تصویب شد. اسامی موافقین آقایان: یاسائی - دهستانی - بنی سلیمان - ارباب کیخسرو - فرهمند نوبخت - امیر اسدالله خان عامری - آبه الله زاده خراسانی - فرشی - مفتی - دولتشاهی - دشتی - جهانشاهی - جمشیدی - آقاسید حسین آقایان - جلای - شریعت زاده امام جمعه امر - حاج میرزا مرتضی - زعیم - عمادی فرمند - دادگر - اسفندیاری - شیروانی - میرزا عبدالحسین - دکتر منک - بهار - محقق - پالیزی - حقوبس - زوار - نابت - دکتر رفیع امین - عدل ذوالقدر - مولوی - خواجوی - فهیمی - دکتر لقمان سهراب خان ساکینیان - پور تیمور - اعتبار - صالحی لرستانی - عراقی - مرتضی قلیخان ایات - نگهبان جوانشیر - نظام مافی - وزیر - عباس میرزا - کی استوان حیدری - احتشام زاده - افشار - محمود رضا - نجومی مخالف - آقای فیروز آبادی.

وزیر مالیه - بنده میخواهم تذکراً عرض کنم که چند فقره لایحه بود که یکی راجع به آقای وزیر عدلیه و دو فقره هم راجع باصلاح يك ماده قانون استخدام کشوری و اعتبارات مخازن تلگرافی وزارتخانهها بود که تقدیم کردم و تقاضای فوریت کردم منتهی موافقت شد که بعد از قانون سجل احوال و قانون شمشک و لایحه راجع معالین که امروز جلو افتاد مطرح شود حالا تقاضای منم اجازه بفرمایند لایحه راجع بقانون استخدام مطرح شود.

مدرس - اگر مالیات اغنام و احشام را رأی نمیدهد ما میرویم. چرا اسم آن را نمی برد؟ چون برای مردم فایده دارد؟! اغنام و احشام که برای تمام مملکت مفید است مسکوت عنه میگذارید و برای وقت دیگر قرار میدهید یعنی چه؟! مملکت آدم ندارد هیچ؟! اغنام و احشام را يك کرور مردم مبتلا هستند

یک نفر از نمایندگان - فردا

مدرس - امروز روز آخر مجلس است فردا قانونی نیست.

یک نفر از نمایندگان - چرا تا قبل از ظهر ممکن است مدرس - روز را که تجزیه نمیشود کرد. چیزهای تازه در می آورید

(در اینموقع شروع بقرائت لایحه راجع به قانون استخدام کشوری گردید)

ساحت محترم مجلس شورای ملی چون...

مدرس - بنده این جا نمی نشینم تمام مدت مجلس گذشته است يك قدم برای مردم برداشته اید (از محل خود حرکت و شروع بخروج از مجلس نمودند) (همهمه نمایندگان)

رفیع - همه اش قدم برای مملکت برداشته ایم

وزیر مالیه - شما عقیده خودتان را حفظ کنید. (لایحه فوق الذکر بشرح ذیل قرائت شد)

چون ماده ۲۲ قانون استخدام کشوری فقط حق تجدید نظر از احکام صادره از مجلس تحقیق و محاکم اداری را به مستخدم محکوم علیه فقره ۴ الی فقره ۷ از ماده ۳۸ قانون استخدام کشوری داده است بوزارت خانه متبوعه مستخدم یا مدعی العموم حق تجدید نظر داده نشده گذشته از اینکه حق تجدید نظر دادن به احد طرفین محاکمین بر خلاف قواعد کلی قضائی و بر خلاف اصل تساوی مدعی و مدعی علیه است در جریان محاکمات اداری در همین موضوع اشکالات و محظوراتی تصادف کرده که اصلاح ماده ۲۲ قانون استخدام کشوری را ایجاب مینماید از این قبیل:

۱ - وزارتخانه یا اداره مربوطه ادله قویه و مدارک

مثبت بر جرم و تقصیر مستخدمی داشته مدعی العموم محکمه هم اقامه دعوی کرده و به ادله قویه دلائل جرم را محرز نموده لیکن محکمه حکم به تبرئه مستخدم مزبور مینماید.

۲ - با به مجازاتی ضعیف تر از آنچه در نظامنامه تعیین شده مجازات نموده است

۳ - با متهم را به مجازاتی غیر از آنچه در ماده ۳۸ قانون استخدام تصریح شده محکوم کرده و غیر ذلک -

نقض حکم محکمه هم بر خلاف قانون است پس غیر از اینکه حق تقاضای تجدید نظر مدعی العموم داد چیسزی رفع محظور را مینماید از این جهت پیشنهاد میشود که تبصره ذیل به ماده ۲۲ قانون استخدام کشوری علاوه شود که محظورات مرتفع گردد.

ماده واحده - تبصره ماده ۲۲ قانون استخدام کشوری مدعی العموم محکمه اداری از کلیه احکام صادره محاکم اداری در ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ حق تقاضای تجدید نظر دارد مرتضی قلیخان ایات - بکمرتبه دیگر ماده قرائت شود.

نایب رئیس - آقای مهبهانی پیشنهاد تنفس کرده اند آقای مهبهانی.

مهبهانی - بنده تصور میکنم اغلب آقایان نمایندگان با آن مقصدی که آقای مدرس عنوان کردند موافقت و مخالفی در بین نیست ولی يك سوء تفاهمی شده است و تصور میکنم که اگر يك چند دقیقه تنفس داده شود و در خارج مذاکره شود بجائی هم بر نخورد تا بعد توافق همه وارد مجلس شویم و هر دو قضیه را بگذرانیم.

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - اگر برای حضرت آقا سوء تفاهمی حاصل شده برای ما نشده راجع به الغاء مالیات اغنام و احشام يك مذاکرانی بین آقایان نمایندگان بود طرحی هم تهیه کرده اند با وزیر مالیه باید مذاکره کرد اگر این مالیات از بودجه مملکت کسر نمیکند البته موافقت میکنند و اگر

کس میکند شاید موافقت نکنند ولی بالاخره باید بگذرد و این را هم ممکن بود همین امروز آقایان از آقای وزیر مالیه بطور مخفی تقاضا میکردند که حساب کنند و بالاخره با توافق میکنند یا نمیکند. دو سه لایحه است که تقاضای فوریت شده و باید بگذرد. آقای مدرس يك مرتبه عصبان شدند و نشریف بردند بیرون باقی آقایان نشسته اند. اینکه میفرمایند تنفس داده شود حالا بیرون بیرون ظهر بر میگرددیم و باز عده کافی نمیشود و این لایحه مینماید. مخالف تنفس نیستیم همین جا در خود مجلس تنفس میکنیم همین جا هم که می نشینیم تنفس داریم و بالاخره لوائح را آهائی را که موافقیم موافقت میکنیم آنهائی را که مخالفیم مخالفت میکنیم و کارها را میگذرانیم

بهبهان - این چند دقیقه تنفس بجائی بر نمیخورد
نایب رئیس - عده برای مذاکره کافی نیست
(پس از چند دقیقه عده از نمایندگان وارد شدند)
(ماده واحده مجدداً بشرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - مذاکره در فوریت اول است مخالفی نیست؟
جمعی از نمایندگان - خیر
نایب رئیس - فوریت ثانی مطرح است مخالفی ندارد؟
جمعی از نمایندگان - خیر
نایب رئیس - بدو رأی گرفته میشود به فوریت اول
آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد. رأی گرفته میشود ب فوریت
ثانی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد آقای افشار
افشار - بنده قبلاً برای استحضار خاطر آقایان
ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری را میخواهم: (ماده
۳۲ - برای رسیدگی بتقصیرات اداری و تعیین مجازات
مستخدمین مجلس تحقیق و محاکمه اداری در تحت نظر وزیر
یا معاون او تشکیل میشود) هرگاه مظلون یا متهم در
تشکیل محکمه اداری دارای نمایندگی باشد بنده با این

مذنب تشخیص ندهیم زحمت این یکساله ما هدر میرود
آن شخص که متهم بود به دريست هزار تومان اختلاس
در طهران مرد و شخص بنده بازده تومان دادم که او
را تشییع جنازه و دفن کردند و بعد از دفن او البته
ورقه تبرئه رسید. بنده نمیدانم مقصود دولت از این لایحه
که آورده چیست اگر منظور دولت از این لایحه
این باشد که برای تشکیل محکمه اداری يك حقی شخص
متهم بدهند یعنی حق نمایندگی به او بدهند بنده کاملاً
موافقم ولی مادامی که این حق را بشخص متهم نداده اند
بنده تصور میکنم اگر مجلس شورای ملی با این نظر
موافقت کند بیشتر به عده اشخاص مظلوم افزوده میشود
و کاسته نمیشود.

نایب رئیس - آقای دادگر
دادگر - مخالفم

وزیر مالیه - عرض کنم بنده خیلی تعجب میکنم
از نماینده محترم که با داشتن سوابق اداری و اطلاعات
این اعتراض را میفرمایند. این مطلب را از دو حیث
میشود درش بحث کرد یکی از حیث اصول یکی از حیث
صلاح اگر از حیث اصول بخواهیم نگاه کنیم هیچ
سابقه ندارد محاکمه يك درجه باشد و سابقه ندارد که
يك طرف از دو طرف قضیه حق تجدید نظر داشته باشند
و طرف دیگر حق نداشته باشد این اشتباه اصولی است
که در این مطلب است يك اشتباه دیگری که آقا از نقطه
نظر اصول کردند این بود که خلط بین حکمیت و قضاوت
و محاکمه کردند. موضوع حکمیت در بین نیست که
مستخدم دولت يك نماینده داشته باشد. این موضوعی
ندارد مگر اینکه بخواهیم بگوئیم محاکمات اداری پرسنل
حکمیت قطع شود. البته این ممکن است يك عقیده باشد
که ایشان مدافعتی باشند ولی بنده مخالفش هستم. در این
صورت باید فکر کرد دید مستخدم نمایندگی دارد یا نه
هیچ متهمی در هیچ محکمه جنحه یا جزا یا جنائی
نمایندگی ندارد. يك اشخاصی انتخاب میشوند که
آنها با بستن صلاحیت قضاوت داشته باشند یا شند
میروند می نشینند قضاوت بیطرفانه میکنند اگر آقای

افشار يك مثل زدنند که شاید يك قسمتش هم شوخی
بود ممکن است بنده پنجاه مثل بزیم و نشان بدهم که
قضاة محکمه اداری از نقطه نظر اینکه مرد عاقل باید
مثل اندیش باشد و بابستی فکر روز بدو مبادا را بکنند
نان بهم قرض میدهند بنده گر چه میل ندارم این
حرف ها را اینطور زده باشم ولی ناچارم از برای دفاع
از يك اصلی عرض کنم که این راه ها را ما به تجربه
دیده ایم که در خیلی چیز های واضح و روشن اشخاص
را تبرئه کرده اند که قطعاً دلائل اتهام وجود داشته
بنده خودم مجبور شدم که فکر کنم بین دو چیز یا
اینکه این لایحه را بیاورم در مجلس و تجدید نظر بخواهم
که این تجدید نظر تا اندازه نامین را بیشتر میکنند
تکمیل نمیکند دو نفر قاضی جدید می آیند و نامین را
بیشتر میکنند یا يك کار دیگری بکنم چنانکه سابقین
بنده این کار را کرده بودند سابقین بنده يك محکمه ثانی
تشکیل داده بودند برای محاکمات اداری و آنوقت
پیدا کردن سه نفر آدم که مطمئن باشیم که آنجا
نان قرض نمیدهند خیلی کار آسانی است بنده پنج نفر
را هم ممکن است پیدا کنم ولی بنده نمیخواهم این ترتیب را
ادامه بدهم برای اینکه محکمه اداری مطابق این قانون
محکمه ثابت در نظر گرفته شود تصریح ندارد. اگر این
مسئله را رد کنید بنده مجبورم فردا این کار را نکنم
لیکن بنده شخصاً استنباطم این بود که محکمه اداری از قضاة
مختلف و برای هر محکمه يك قضاة جدیدی لازم است و از
نقطه نظر تسریع کار هم مفید است نان ملاحظه بنده
تقاضا کردم حق تجدید نظر داده شود که يك حق خیلی
سهل و ساده ایست هیچکس هم بر نمیخورد. اگر آن
متهمی که تحت محاکمه است دلائل کافی و محکم داشته باشد
از برای تبرئه خودش در محکمه تجدید نظر هم میگوید
همانطور که در محکمه اول گفت در محکمه دوم هم میگوید
این پیشنهاد بنده دو چیز را به آقایان تذکر میدهد
یکی میل بنده را در مراعات قانون. یکی دیگر اینکه
بنده احتیاز دارم از اینکه اعمال نفوذ اداری شود.

برای اینکه محکمه ولو اداری باشد محکمه است و نباید اعمال نفوذ اداری کرد اما در عین اینکه بنده نمیخواهم اعمال نفوذ کنم در عین اینکه بنده نمیخواهم مجبور کنم بایک دلائل و مدارکی که در نظر من مقطوع است یک نفر دیگر هم آن را تصدیق کند بنده بایستی منافع مالی مملکت را هم حفظ کنم بنده بایستی یک کاری کنم که شخصی که مأمورین دولتی هستند امیدوار نباشند که هر کاری بروند بکنند ولو اینکه صدها هزار تومان دزدی کنند آنوقت بیایند در محکمه تبرئه شوند. اینها یک چیزهایی است که خطرناک است بنده مخصوصاً از آقای افشار که خودشان سابقه در وزارت مالیه داشته اند و از مفتشین وزارت مالیه بوده اند تعجب میکنم. مگر اینکه ایشان معتقد باشند که بنده مثل سابقین یک محکمه ثابت درست کنم که هر کس بیاید تحت محاکمه بفرستم بان محکمه آنوقت البته این تجدید نظر چندان اهمیتی پیدا نمیکند بنده چون امروز روز آخر مجلس است خیلی سعی کردم که خودناری کنم و طهری بکنم که همه با هم بطور خوشی و خوبی از هم جدا شویم چون تقریباً مدتی است با هم شرف همکاری داریم. بنده خودم از اول شرف خدمتگذاری آقایان را داشتم حالا هم شاید متجاوز پانزده شانزده ماه است بسمت وزارت خدمت میکنم و شرف همکاری را داشته ام چنانچه در ضمن عمل یک بد قلعی هائی یک بد اخلاقی هائی از هر کدام از ما سرزده از نقطه نظر اینکه همه با حسن نیت و برای خدمت به مملکت و برای عقیده که آنرا خیر میدانستیم بوده است امروز باید باروی خوش و یا جبین گشاده و با رو بوسی و دست بهم دادن از هم جدا شویم بان ملاحظه بنده سعی کردم و سعی میکنم که امروز یک اختلافات و مناقشاتی که صورت خوب نداشته باشد و صورت حقیقتاً برادری و همکاری و صمیمیت نداشته باشد پیش نیاید اختلاف عقیده در سیاست چیزی است که باعث تقار و دلنگی نباید باشد ممکن است بنده در فلان قسمت یک عقیده داشته باشم و دیگران آن عقیده را نداشته باشند یک وقتی هم ممکن است در ضمن حمله و دفع انسان یک قدری تند شود و از یک حدودی خارج شود ولی بالاخره آن روزی که از هم جدا میشویم

باید آنها را از دل بیرون بریزیم و همه معتقد بان باشیم که انشاء الله این مدتی را که با هم کار کرده ایم از روی نیت خیر و برای خدمت بان مملکت بوده.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

دادگر - بنده مخالفم

نایب رئیس - آقای دادگر

دادگر - بطوری که آقای وزیر مالیه فرمودند امروز روز آخر یا ماقبل آخر مجلس است و باید غالب کارها نایت خیر باشد و همه هم واقعاً خیر است و همه موافق بودیم و خواهیم بود ولی در این قضیه بخصوص تشخیص من این است که خیر این است که مخالفت کنم و آن این است: اول یک قدری از دور شروع کنیم تا اینکه بنده بتوانم استدلالاً ثابت کنم. آقایان همه بوضعیت قانون استخدام آشنا هستند قوت وزیر را در اداره میدانند. قوت وزیر از روزانه مهیبه دارد اداره میشود که هیچگونه ستیزه و مقابله با او نمیشود کرد. او بنام مصالح حق معلق ساختن مستخدم را دارد. از نقطه نظر مصالحی هم نمیشود این راه را بست. وزیر در وزارتخانه توانا است و اراده خودش را بر اعضاء اداره بسهولة میتواند تحمیل کند. اگر هم اطاعت نکرد در روز سه روز دیگر (بنده این را با آقای وزیر مالیه عرض نمیکنم این حرف کلی است میزنم) میگوید ترا معلق کردم این یک چیزی است که از این روزنه داخل می شود و اگر خداوند بما توانائی داد و اندر آن وقت و فرصت کردیم باید در این باب سعی کرد و یک فکری کرد که اقلاً صدی سه صدی دو محکوم این قاعده و مشمول این ترتیب باشند و الا این وسعتی که هست اعضاء وزارتخانه و مأمورین اداره ضعیفند در مقابل وزیر و وزارتخانه و اراده خودشان را نمیتوانند بگویند و همیشه مستحیل اراده وزیرند این اصل در نظر من باشد با این مقدمه یک نفر آدم مظنون متهمی دعوت میشود بمحاکمه این جا اعضاء حاکمه کی ها هستند؟ اجزاء اداراتی هستند که سه رتبه چهار رتبه مافوق او هستند. با آن قوتی که عرض کردم وزیر نسبت با اعضاء اداره دارد. این مستخدم چه دارد؟ وسیله دفاع او چیست؟ یک

خطابه و اینها نیست است در محکمه که آنها را هم کسی نمی پذیرد. بنابراین در این جا تساوی بین مدعی و مدعی علیه هست یا نه؟ اگر آقای وزیر مالیه بفرمایند که در تجدید نظر باید متساویاً بهره مند شوند این نظر وقتی ممکن بود که در تمام مقدمات و مراحل تساری در بین باشد این جا تساوی در بین نیست یک نفری را به محاکمه اداری جلب میکنند. یک چیز دیگر هم باز یاد آوری میکنم بعد عقیده ام را عرض میکنم در حین اجرای محاکمه اداری اگر دانسته شد که جرمی در قضیه است دعوی توقیف میشود و کار احاله میشود به عدلیه. وزیر مالیه - اشتباه اینجا است باید بفرستند بفرستند دادگر - بنا بر این یک نفر مستخدمی که در معرض این مهاجمه واقع میشود و بعد از سالها ماه ها تبرئه میشود دو مرتبه میبایستی بیاید یک سکندری دیگر بخورد و در یک مرحله دیگری بیفتد. خواهش میکنم این مسئله را آقای وزیر مالیه بمن حالی کنند بفهمم. میفرمایند ممکن است این دو سه نفر اعضاء اداری در آن محاکمه اعمال نفوذ کنند و نان بهم قرض بدهند. در مرحله تجدید نظر نمیشود این فرض را کرد؟ اگر این شبهه قوی است و اگر اعضاء ادارات محکوم به توسل و دوندگی و نان قرض دادن هستند در مرحله تجدید نظر هم همین ترتیب پیش می آید و بالاخره این یک تضییق زیادی است. بنده فکر دیگری هم دارم... آقای سید یعقوب - اینها راجع بکفایت مذاکرات است؟ دادگر - این پیشنهاد نیست و بنده اینجا میتوانم هر طور عرضی بکنم و آنکه آقای نایب رئیس اینجا نشسته اند. بالاخره بایستی یک اهمیتی را اول برای زندگان اعضاء اداره یا غیر اداره پیش بینی کرد من دائماً در تهدید باشم نمیشود. این زندگی نیست! بنده بکنفر ایرانی یا بکنفر مستخدم یا بکنفر عازر یا مسافر علی التوالی می در تهدید باشم که اگر در این مرحله جلیم کردند کردند و الا فردا خواهند کرد پس فردا در مرحله دیگر زندگی نیست! مستخدم را همیشه در مرحله تهدید گذاشتن این بنظر بنده

آن امید و ثباتی را که از مستخدمین منتظر هستیم فوت میکند. بنده آقای وزیر مالیه را دعوت میکنم باینکه این قضیه چون نظری است بگذارند برای مجلس آینده. ما یک قدری در این قضیه فکر کنیم. بعلاوه خاطر مبارکشان را بیک اصلی متوجه میکنیم که قضیه بغرنجی اگر میخواهد بیاید بمجلس قبلاً با هم مشورت میکردیم. این قضیه در مجمع رفقا مشاوره نشده و باز یک اصلی بین ما و آقای وزیر مالیه معهود بوده و آن این است که اگر چنانچه مشاوره قبلی در یک قضیه نمیشد بکنفر از رفقا خواهش میکرد بتأخیر بیفتد تا در خارج مشورت شود بنده هم بنام همین اصل و بنام حمایت از وضعیت مستخدمین تقاضا میکنم از خودشان که یک امعانی که خودشان بما مهلت داده اند بدهند که تا در خارج مشورت کنیم.

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - مخالفت نماینده محترم مطابق فرمایشی که اول کردند با کفایت مذاکرات بود و با ادله که اقامه کردند راجع باصل این قانون بود.

دادگر - استفاده کردم

عراقی - و همینطوری که خودشان فرمودند استفاده کردند چون دلیلی برای عدم کفایت مذاکرات اقامه نکردند و دلایلشان راجع باصل مطلب بود از این جهت بنده نمیدانم چه بکنم اگر دفاع از قانون بخوایم بکنم خارج از دفاع کفایت مذاکرات شده ام از این جهت به رأی مجلس واگذار میکنم که تکلیف را معلوم کنند وزیر مالیه - این توضیح بنده راجع باظهاراتی است که آقای دادگر کردند بطور اختصار چون آقایان میخواهند رأی بدهند بنده مستخدمین را تهدید نمیکنم متهم را تهدید میکنم و معتقدم که متهم بایستی در تهدید باشد مستخدم آنست که اصلاً دعوت محاکمه نشده باشد وقتی که یک مستخدمی دعوت بمحاکمه شد متهم شد نسبت بان متهم باید تمام وسائل تهدید و سختی را فراهم کرد و الا مستخدم خوب از بین می رود باید مستخدمی که مورد نهمت واقع شد در ناهمین نباشد

اینکه آقای دادگر فرمودند ما تباری داشتیم بنده حاضریم و کاملاً با این نظر موافقم ولی امروز از نقطه نظر روز آخر مجلس و از نقطه نظر لزوم و ضرورت و اتمام حجت است که این کار را می‌کنم. اگر آقایان میل نداشته باشند و رای ندهند من اتمام حجت خودم را کرده‌ام من در اینجا در حضور نمایندگان ملت بنام حفظ منافع دولت این عرض را کرده‌ام و این اصلاح را خواسته‌ام. اگر مجلس این موافقت را نکند و بعد هم مفاسدی بر این مترتب شود چنانچه مترتب هست بنده وظیفه خودم را ادا کرده‌ام و بر بنده ابرازی نخواهد بود. این است که حالا از آقای دادگر تقاضا می‌کنم مساعدت کنند و در این روز آخر از آن تباری که بود صرف نظر نکنند و این را هم در نظر داشته باشند که این لایحه هفت هشت ماه است بمجلس آمده و بکمیسورین استخدام رفته و چون کمیسورین استخدام بمجلس راپورت نداد این هم‌نطور مانده بود و الا این چیز تازه نیست هشت نه ماه است که بمجلس آمده و با اغلب رفقا هم مشورت شده.

نایب رئیس - رای می‌گیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه تصویب می‌کنند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

نایب رئیس - اکثریت است پیشنهاد آقای عراقی

(بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد می‌کنم در تبصره بجای لفظ مدعی العموم نماینده دولت نوشته شود.

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده پیشنهاد کردم در عوض مدعی العموم نماینده دولت نوشته شود برای اینکه در قانون اساسی و سایر قوانینی که وضع شده مدعی العموم عبارت از آن کسی است که در عدلیه و یارک است از این جهت بنده خیال کردم شاید منافات داشته باشد با او و چون نماینده دولت دفع می‌کند شاید اطلاق مدعی العموم بر او نشود. لذا این پیشنهاد را کردم.

وزیر مالیه - در تمام محاکم و لو اداری هم باشد نماینده

دولت اطلاق مدعی العموم میشود باین ملاحظه ضرری ندارد که همان مدعی العموم باشد.

عراقی - استرداد می‌کنم.

وزیر مالیه - يك اصلاحی هم باید در اینجا بشود نوشته شده ماده ۲۲ قانون ماده ۳۳ قانون است اشتباه شده.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای شریعت زاده

(بشرح ذیل قرائت شد)

اصلاح تبصره

مدعی العموم از احکام محاکم اداری وقتی میتواند تقاضای تجدید نظر نماید که حکم محکمه اداری دائر به برائت متهم باشد.

نایب رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - تصمیم نمایندگان محترم راجع بکفایت مذاکرات مجال نداد که بنده عقاید خودم را که مبنی بر مخالفت با این قانون است عرض کنم. بنظر بنده با اختیاراتی که از جهات مختلفه در حدود قانون استخدام بدولت و وزراء داده شده است که هر وقت احساس کنند که از دوام خدمت يك مستخدمی مضراتی متوجه اداره میشود حق تعلیق او را در صورت مقتضیات اداری دارند. هیچ مناسب نیست که این تضییقات نسبت بمستخدمین دولت بعمل بیاید. بعلاوه هر کاری باید همه وقت مستند بیک دلائلی باشد که منطقاً قابل قبول باشد آقای وزیر مالیه توجه فرمائید چون بنده میل دارم که این عرایض مورد توجه حضرتعالی بشود. بنظر بنده آن منطق و دلیلی که آقای وزیر مالیه برای اثبات لزوم وضع این قانون فرمودند صحیح بنظر نمی‌آید چرا؟ برای اینکه گفته شد که اساس حق تجدید نظر بیشتر این وسیله را نباید میکند که مستخدمین هم نان قرض بدهند. اگر این دلیل باشد و يك جهاتی مستخدمین را وادار کنند که با هم تباری کنند در تجدید نظر هم قطعاً این نظر وارد میشود. بنا بر این جهت مقصود آقای وزیر مالیه را نامین نمی‌کنم. بعلاوه بنظر بنده در حدود همان قانون

استخدام قضائی که بهمیدبگر نان قرض میدهند و برخلاف قانون اشخاص مجرم را تبرئه میکنند آنها قابل تعقیب هستند و اقتدارات اداری وزراء و مخصوصاً قانون استخدام طوری است که این قبیل اشخاص هم قابل تعقیب هستند پس اگر بوسیله حسن استعمال قانون و تعقیب قانونی کلیه مستخدمین متخلف اعم از این که در محکمه اداری کار کنند با جای دیگر قانون استخدام روحش اجرا شود این مشکلات پیش نیاید بنظر بنده بیشتر مشکلات نتیجه این است که قضائی که مأمور رسیدگی هستند در تحت تأثیر واقع میشوند نه فقط بواسطه عجز و التماس مستخدمین است بلکه بواسطه نفوذ هائی است که اعمال میشود پس ما باید ترتیبی بدهیم که قانون حسن استعمال شود و اشخاصی که سوء استعمال میکنند این قانون را در هر رتبه و مقامی که باشند مورد تعقیب بتوانند واقع شوند میخواهد قاضی محکمه اداری باشد میخواهد وزیر یا هر که باشد فرمودند که اصولاً مقتضی نیست که در يك محاکمه تساوی در حقوق بین طرفین نباشد. بنده با این موافق نیستم برای اینکه در مواردیکه استثناء يك حکم قطعی میشود این مبنی بر يك دلیلی است که آن دلیل ترجیح دارد بن جهتی که آقای وزیر مالیه تصور کردند مثلاً در قانون سجل احوال دعاوی راجع به سجل احوال حقوقی است دلیلی ندارد که يك طرف از این حق محروم باشد:

وزیر مالیه - طرفین است.

شریعت زاده - با طرفین پس همانطوری که در يك موردی طرفین محروم میشوند در يك مورد دیگر هم نظر بیک دلائلی ممکن است يك طرف محروم شود و آن دلائل عبارت از این است که عاده در این مملکت مأمورین اداری طرفداری از دولت میکنند و نند این را ثابت می‌کنم چه افراد ناس با دولت طرف باشند چه مأمورین با دولت طرف باشند این هیچ محل تردید نیست بعلاوه چنانچه عرض کردم اختیار وزراء بموجب قانون استخدام يك طوری تدوین شده که آنها از این

قبیل مضرات در کمال سهولت میتوانند جلوگیری کنند فرضاً آن کسی که متخلف اداری است در محکمه اداری اشتبهاً تبرئه شده وزیر در این مملکت بر حسب مقتضیات اداری که هیچ مکلف نیست ذکری از آن مقتضیات کند میتواند او را منتظر خدمت کند (وزیر مالیه نتیجه چیست؟) اما از نقطه نظر اختلاس صد هزار تومان یا پنجاه هزار تومان یا بیشتر اینها جرم جنائی است جرم جنائی را مدعی العموم یا وزیر یا هر يك از مستخدمین که میتوانند پیشنهاد کنند و ثابت کنند و در صورت وجود قرائن و اماراتی که فی الجمله دولت داشته باشد واجب است که مدعی العموم مراجعه کند بنا بر این هیچ اشکالی از آن نقطه نظر ندارد برای اینکه مرجع رسیدگی باختلاس محکمه اداری نیست باین جهات بنده تصور می‌کنم که اولاً فوریت در این کار بیخود شده است ثانیاً تصویب کفایت مذاکرات حالا که این طور شد و رفقای محترم در نظر دارند که این قانون را تصویب کنند لا اقل قائل بیک جرح و تعدیل شوند یا اینکه اگر کسی متهم بجرم اداری شد اگر محکمه اداری او را تبرئه کرد حق تجدید نظر را بدهند ولی اگر حکم کرد که این بفلان درجه مجازات محکوم شود یا بفلان قسمت از توبیخ و شتمات و کسر حقوق در این قسمت این اختیار داده نشود که تقاضای تجدید نظر شود و این هم نابغه قیده آقای وزیر مالیه با اصول عمومی هم موافق است زیرا در دعاوی جنحه و جنایتی مدعی العموم حق ندارد بواسطه کمی مجازات تقاضای استیناف بکند و همانطور که آقا معتقد هستند که اصول باید مراعات شود در این جا هم این اصل باید مراعات شود و هیچ دلیلی ندارد که اگر محکمه بیک مجازاتی قائل شد وزیر مالیه و مدعی العموم حق داشته باشد تقاضای تجدید نظر و تشدید بخواند چون یکی از اصول عمومی در این مملکت این است که در جرائم جنحه و جنایتی مدعی العموم این حق را ندارد و اگر مدعی العموم تقاضای تمیز یا استیناف کند از نقطه نظر مخالف محکمه در تطبیق قانون است و الا هیچ وجه حق ندارد

بگوید این جرم نقض شود و بفلان مجازات مرتکب محکوم شود. باین جهات بنده این پیشنهاد را کنیم حالا مختار هستید.

وزیر مالیه - آقای شریعت زاده راجع بتخصیص مطلب فقط بموقع تبرئه جواش را خودشان دادنداصلی را که باید قائل شد این است که مدعی العموم اگر تجدید نظر بخواهد از نقطه نظر نقض قانون است از نقطه نظر اشتباه در تطبیق قانون است نه از نقطه نظر این است که جرمش کم است مثلاً این جرم را منطبق با قسمت هفتم ماده میدانند و آنها منطبق کرده اند با قسمت دوم و نقض کرده اند باین ملاحظه هیچ مخالفت با اصول نداشته و بعقیده بنده بایستی اساساً این تجدید نظر را قائل نشد یا اگر قائل شدیم باید بطور کلی برای هر موردی قائل شویم منتها البته موازن اصولی و قانونی همیشه مرعی است اگر اصل عمومی در ملکیت ما اجازه نمیدهد که مدعی العموم فقط بواسطه استیناف و تمیز بخواهد و باید همیشه تقاضای خودش را منطبق کند با نقض قانون البته عین این اصل هم در تقاضای تجدید نظر رعایت میشود چون وقتی که ما قائل شدیم که يك محاکم اداری هستند و محاکمه میکنند البته کلیه اصول قضارتی و محاکمه را هم رعایت میکنیم و اما اینکه فرمودند اگر مسئله اختلاس باشد بعدالیه مراجعه و احاله میشود این اشتباه بزرگی است چون این اختلاس خصوصاً در امور مالی يك جرم مشهودی نیست که يك آژان یا نماینده پار که میج این آدم را بگیرد این حساب است و صندوق و قبل از اینکه بشود تشخیص داد که اختلاس موجود هست یا نه نسبت باین مسئله بایستی يك مراحل طی کرد که این مراحل را محکمه اداری طی میکند و همانجاست که کار خراب میشود محکمه اداری که این مرحله اولی را رسیدگی میکند او باید تشخیص بدهد و احاله کند این آدم را بمحاکم عمومی اگر چنانچه بنا باشد درست رسیدگی بکنند دیگر احاله نمیکند اگر رسیدگی بحساب کرد و گفت تبرئه میکنم تقصیری وارد نیست و بنده که وزیر مالیه هستم

حق ندارم این را احاله کنم بعدالیه بنده اینجا عذر میخواهم از تکرار مطلب بنده تصدیق دارم که اگر يك وزیر مالیه نخواهد در محکمه اعمال نفوذ بکنند میتواند (همه را نمیکویم) میتواند يك قسمتی از اعضاء را وادار کند که حتماً او را محکوم کنند ولی این کار غلط است شما نباید دعوت کنید وزیر مالیه را اینکه این اعمال نفوذ را بکنند دعوت نکردن او راهش چه چیز است؟ این است که نامین کنید خاطر او و اداره را که وسائل درست شود آتوق او اعمال نفوذ نمیکند. اینکه آقای شریعت زاده فرمودند اگر يك قاضی آمد در محکمه اداری و در آن محکمه اداری رعایت کرد وزیر مالیه میتواند آن منظم را منتظر خدمت کند بسیار خوب این مسلم است و تردیدی نیست اما چه نتیجه حاصل میشود؟ يك کسی اگر ما قائل باشیم که رفته اختلاس کرده مبلغی پول مردم و بیت المال را دزدیده تبرئه هم شده منتظر خدمتش کنیم يك پولی هم ماه بشش بعنوان انتظار خدمت بدهیم دستش را بگذارند توی جیبش و راه برود و آن پولها را خرج کند؟ این چه نتیجه و نایبری از نقطه نظر اساس و اصول دارد هیچ میفرمایند قاضی که این کار را کرده وزیر مالیه میتواند منتظر خدمت با مجازات کند این را عرض کردم قضیه اعمال نفوذ است که بنده قائل نیستم. يك چیز دیگری را هم آقای دادگر و هم آقای شریعت زاده فرمودند میفرمایند اگر محکمه اولی فرض کنیم که تعمد کرد محکمه ثانی هم ممکن است این کار را بکند اینجا اولاً اگر بنده خواستم مطلب را روشن کنم اغراق نباید گرفت ای بسا موارد که از نقطه نظر اشتباه و سهو تجدید نظر باشد همیشه این نیست که محکمه که تشکیل شد از روی اصل ثابت فرض دادن این کار را بکند این هم ممکن است باشد اما ممکن هم هست اشتباه کرده باشند اگر اشتباه کرده باشند یا تجدید نظر نامین میشود اما اگر آمدیم در سر آن قسمت اخیر که اشتباه نبوده تعمد بوده آنوقت آقایان میفرمایند چه تاثیر دارد؟

خیلی برای اینکه دو نفر قاضی از خارج میآید ضمیمه میشود و جلب توجه میکنند دو نفر قاضی از شخصی انتخاب میکنند که حرف آنها يك وزنی داشته باشد و اطمینان بصحت عمل آنها طوری باشد که هیچ شایبه و ربه در بین نیاید این تشکیلات جدید يك نامین بیشتری تولید می کند بنده از آقای شریعت زاده نمنا میکنم مخصوصاً چون این مطلب مطرح شده و مذاکره شده مساعدت بفرمایند که این نظر پیش برود و الا بنده میترسم که يك راه خون نباشد که ما باز کرده ایم برای منم و برای محاکم

نایب رئیس - رأی گرفته میشود آقایانیکه این پیشنهاد آقای شریعت زاده را قائل توجه میدانند قیام فرمایند.

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - قابل توجه شد پیشنهاد آقای فهیمی

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که جمله ذیل باخر ماده اضافه شود.

در این صورت دو عضو دیگر باین نفر اعضاء هیئت حاکمه سابق برای تجدید نظر معین شده و حکم این هیئت حتمی الاجراست

نایب رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بنده پیشنهاد کردم دو نفر با سه نفر اعضاء سابق تعیین شوند و تجدید نظر کنند چون میگویند هیئت حاکمه اولیه ممکن است ملاحظه کند چنانچه در مقدمه لایحه نوشته شده وزارتخانه یا اداره مربوطه ادله قویه و مدارك مثبتة بجرم و تقصیر مستخدمی داشته مدعی العموم محکمه هم اقامه دعوی کرده و ادله قویه دلائل جرم را محرز نموده لیکن محکمه حکم به تبرئه مستخدم مزبور مینماید. این هیئت اگر واقعاً اینطور حکم بدهند اصلاً قابل قضاوت نیستند و يك اعضائی هستند که خود اداره برای رسیدگی معین مینماید و اگر اینطور باشد باید فوراً آقای وزیر مالیه این هیئت را بمحکمه جنائی

دعوت کند و اگر تقدیر اعمال نظریات شخصی کنند آنها خودشان اول مقصود مگر اینکه بگوئیم خبر نظری است و نظر شان این بوده است که این شخص تبرئه شود حالا دولت با اینکه اعضاء هیئت حاکمه را خودش معین کرده است تجدید نظر را لازم میدانند برای اینکه تا اندازه تساوی رعایت شده باشد لازم نیست مثل تجدید نظری که مستخدم تقاضا مینماید سه نفر جدید را انتخاب کنند که با دو نفر از اعضاء سابق محکمه تشکیل بدهند و تجدید نظر کنند این پنج نفر محکمه را تشکیل دهند که رعایت حال طرفین بشود

وزیر مالیه - بنده تصور میکنم که نماینده محترم دقت فرمودند که اینج نقض غرض است برای اینکه چه لزومی دارد که وقت را تلف کنند سه نفر قاضی محکمه و دو نفر جدید باز اکثریت با آن سه نفر است مجدداً رأی میدهند. عین قانون خودش ترتیب محکمه را معین کرده میگوید در اینصورت با رعایت مفاد ماده ۳۲ سه عضو دیگر با دو نفر از اعضاء هیئت حاکمه سابق برای تجدید نظر معین شده حکم این هیئت حتمی الاجرا خواهد بود. این شکلی که آقا پیشنهاد فرموده اند بکلی مطلب را نقض میکنند و بنده تقاضا میکنم که پیشنهادشان را استرداد کنند.

فهیمی - استرداد میکنم.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای شریعت زاده

(باین مضمون خوانده شد)

اصلاح تبصره

تبصره - مدعی العموم فقط در مورد صدور حکم از محکمه اداری دائر ببراءت منم و همچنین در موقع اشتباه محکمه در تطبیق قانون میتواند تقاضای تجدید نظر نماید در موقع وجود قرائن داله باختلاس محکمه اداری ملزم است بدون اظهار عقیده نسبت بانهم مزبور قسراً ارجاع امر را بعدالیه صادر نماید

نایب رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - عرض کنم که از توضیحات آقای

وزیر مالیه معلوم میشود که دو نقطه مخالفت در پیشنهاد سابق بنده تصور کردند یکی راجع بمورد اشتباه محکمه در تطبیق قانون و یکی راجع بمورد وجود ادله و قرائن دایر باختلاس و بنده چون میخواهم نظر ایشان را رعایت کنم این پیشنهاد را دادم و این پیشنهاد حاکی است که مدعی لعموم در دو مورد حق تجدید نظر دارد یکی در مورد برائت و یکی در موردی که قانون مورد نقض باشد در مورد اختلاس صریح است باینکه با فرض وجود قرائن داله محکمه اداری بدون اینکه بخواند نسبت بان قرائن اظهار عقیده کند باید قرار ارجاع بعدلیه را صادر نماید البته در عدلیه مخض وجود قرائن شعبی راجع بموضوعی بواسطه ترتیبات تشکیلاتی که هست مطلب زود کشف میشود. ممکن نیست يك مختلسی قرائن در اختلاس او موجود باشد و عدلیه تواند کشف کند. باین جهت بنده این مطلب را مراعات کردم و امیدوارم که موافق بفرمایند وزیر مالیه - اینجا در پیشنهاد آقای شریعت زاده بر خوردن باصل مقصود را مشکل کرده اند در قسمت اختلاس میفرمایند که محکمه چه کار باید بکند. يك عده که معین شده اند برای قضاوت در محکمه اداری و مختلس را بانجا فرستادند آیا آنها بایستی بدون هیچگونه رسیدگی و بدون هیچ استنباطی عین آن دوسیه را فرستند بحاکم عدلیه اینطور نیست اگر اینطور میبود دیگر محکمه لازم نبود خود اداره تقشیش این کار را شخصاً میکرد شما اهل اصول و اهل اصلاح هستید بمجرد اینکه يك محکمه تشکیل شد قاضی چه میکند؟ بنده این ماده را میخواهم آفا دقت بفرمایند ماده ۴۰ « هر گاه در ضمن رسیدگی بتقصیرات اداری یک نفر از مستخدمین مظنون کشف شود که مستخدم مزبور مرتکب جنحه یا جنایتی نیز گردیده است موقه از خدمت منفصل و بحاکم عمومی احاله شده » پس این مجلس محاکمه اداری که همه جا قانون است را میگذارد مجلس تحقیق برای این است که آن مرحله استنطاقی اولی را هم تا اندازه خود محکمه تشخیص بدهد راپرت اداره تقشیش که بمنزله ادعا نامه

است این کافی از استنطاق نیست کار استنطاق را نمیکند استنطاق را محکمه اداری میکند همین ملاحظه اسمش گذاشته شده است مجلس تحقیق و محاکمه پس نمی توانیم قائل شویم باینکه بمجرد اینکه راپرت رسید دوسیه را بفرستند بعدلیه بنده خیلی موافقم. دیگر محکمه نمیخواهد خود ما میفرستیم بعدلیه لکن متأسفانه اینطور نیست و بایستی در محکمه تحقیق بود استنطاق شود. رسیدگی شود و اگر مظنون با کشف شد احاله شود ولی اگر پس از تحقیق و محاکمه گفت مظنون نیست چه کنیم؟ چنانچه گفته است. حالا در این قسمت که آقا میخواهند تصریح کنند که در مورد تبرئه یا تطبیق بقانون بنده آرا حرفی ندارم این کلیت دارد. ولی در هر موقعی هم که تشخیص بدهد فلان مستخدم مختلس بوده و مطابق ماده ۴۰ محکمه رفتار نکرده و تبرئه کرده است این هم یکی از موارد است و بنده گمان میکنم اگر آقا موافقت بفرمایند و همینطور مطلب بگذرد و پیچانده نشود بهتر است و از نقطه نظر عمل هم سهلتر میشود.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود آقایان موافقین با این پیشنهاد قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب نشد. رأی گرفته میشود باصل تبصره باقیام و قعود آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر نمایندگان برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد.

مدرس - لایحه اغنام و احشام در دستور گذاشته شود.

جمعی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - مخالفی نیست

(گفته شد خیر)

نایب رئیس - آقای باسائی هم در همین زمینه پیشنهادی کرده اند

(سه فقره پیشنهاد تضمن ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم طرح قانونی راجع باغناء مالیات

اغنام و احشام در درجه اول جزء دستور شود. باسائی - بنده پیشنهاد میکنم طرح قانونی راجع باغناء مالیات اغنام و احشام که باعضای جمعی از آقایان تقدیم شده جزء دستور شود.

بنده پیشنهاد میکنم طرح قانونی راجع به الغاء مالیات اغنام و احشام که باعضای جمعی از آقایان رسیده مطرح شود.

(طرح مزبور شرح ذیل قرائت شد)

مقام منبع ریاست عالییه مجلس شورای ملی:

نظر باینکه رعایت حال زارعین از حیث مالیات مواشی اغنام و احشام لازم است و نظر باینکه پرداخت این مالیات فوق العاده بر آنها وماکنین قراء و شوار و تصویب لایحه اصلاح قانون ممیزی هم که رفع اشکال را میکند بین آقایان نمایندگان مورد اختلاف نظر شده و نا اختلاف مزبور رفع شود ممکن است دوره تقنینیه نقضی گردد لذا ماده واحده ذیل را بعنوان طرح قانونی باقید در فوریت پیشنهاد و تصویب آنرا در خواست میمائیم.

ماده واحده - مجلس شورای ملی مالیات اغنام و احشام مصرحه در ماده ۷ قانون مالیات املاک اربانی مصوبه ۲۰ دی ماه ۱۳۰۴ را الغاء مینماید و مالیات مزبور فقط از ابلاتی گرفته میشود که هنوز تحت قاپو نشده بیلاق و قشلاق مینمایند

جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست.

نایب رئیس - تقاضای دو فوریت شده است بدو در فوریت اول باید رأی گرفته شود. مخالفی نیست. (گفتند خیر)

نایب رئیس - رأی میگیریم بفوریت اول. آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند.

(جمعی قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد. مذاکره در فوریت ثان است.

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود بفوریت ثان. آقایانیکه

تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد. آقای روحی

روحی - بنده در اصل قضیه مخالفتی ندارم ولی چون آقای وزیر مالیه تشریف دارند خواستم بپرسم آیا الغاء این مالیات نسبت به جمع و خرج مملکت تفاوتی پیدا میکند یا نه.

بعضی از نمایندگان - چیز قابل نیست

روحی - عرض کنم ممکن است همه شما موافق باشید ولی ممکن است بنده هم دلایل مخالفت خودمرا عرض کنم شاید آقایان متقاعد شوند. این جار و جنجال در پادان مجلس خوش آیند نیست. این طرز وکالت نیست.

(همهمه ممتد نمایندگان - صدای زنگ نایب رئیس)

روحی - (خطاب به آقای عدل) آقا صبر کن این چه وضعی است! به بین من چه میگویم! چرا گوش نمیدهی؟! بگذارید مخالف هم عقیده خودش را بگوید. اگر يك قانونی مخالف ندارد شما باید مخالف برایش بتراشید.

(همهمه شدید. نمایندگان - صدای زنگ)

روحی - من میخواهم بپرسم بن کار تفاوتش در بودجه مملکتی چقدر است. شما میگوئید تفاوت ندارد. (همهمه نمایندگان) شما می خواهید فلج کنید کار دولت را.

(همهمه نمایندگان - صدای زنگ)

روحی - خواست آقای وزیر مالیه توضیح بدهند که چقدر کسر میشود بعد رأی بدهید.

وزیر مالیه - اولاً آقای روحی باید عرض کنم که شرط مردردندی این است که انسان در مقابل مخالفین باین زیادی که واقع میشود سکوت کند راجع به مطلبی که نماینده محترم تذکر دادند بنده مجبورم طوری جواب بدهم که نقض حرف خودم نشده باشد. زیرا اگر بگویم الغاء این مالیات تفاوت نسبت به جمع مملکت نمیکند

خلاف واقع است. بنده چنین چیزی نمی توانم بگویم ولی البته آقایان از راههای دیگری مساعدت و جبران خواهند کرد. عقیده دولت بر این بود که این مالیات وقتی الغاء شود که مالیات بر عایدات و لواحق دیگر که از جمله لایحه انحصار بود و تصویب شد برقرار و تصویب شده باشد. این دو تا مطلب را دولت توأم میدانست ولی حالا که آقایان این یکی را جلو انداخته اند بنده مخالفت نمیکنم و موافق هستم ولی البته کسر این محل از يك مالیات دیگری جبران میشود. تا جمع و خرج معادله کند. آقایان باید بدانند که الغاء این مالیات در حدود ششصد هفتصد هزار تومان ضرر میزند ولی چون از طریق دیگر جبران خواهد شد. باین ملاحظه بنده مخالفت نمیکنم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - پیشنهاد آقای مدرس

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد می کنم بعنوان تبصره دوم نوشته شود

املاکی که ممیزی شده یا میشود و از رودخانه قبلا حقا به داشته فقط مالیات ممیزی از آن اخذ میشود و بعنوان حقا به مالیاتی اخذ نخواهد شد

مدرس - خواهش می کنم آقایان قدری التفات بفرمایند آقای وزیر مالیه هم التفات بفرمایند اولاً این را عرض کنم که اگر صد هزار برابر مالیات فعلی بر اغنام واحشام مالیات به بندید دیناری به بنده مالیات تعلق نمیگیرد. فقط امسال بنده از باب انفاق مالیات بده شده ام چون خوراک من غالباً دوغ و ماست است و برای اینکه دوغ و ماست طهران هم لباس نچسب پوشیده بنده مجبور شدم امسال دو تا ماده کار بخرم و از این جهت مالیات بده شدم.

احتشام زاده - یکی که معاف است

مدرس - از یکی دیگر غرض این است که دیناری به بنده تعلق نمیگیرد و مربوط بمن نیست ولی يك قانون ممیزی از مجلس گذشت. اینکه آقا فرمودند در مسئله

و مالیات ممیزی را از هر در قسمت مطالبه میکنند. بنده حالا این تبصره را که خودتان هم در کمیسیون مالیه توضیحات دادید پیشنهاد کردم. این مالیاتی که از پارسال تا بحال از مردم و از دهات و اطراف مطالبه می کنند اسباب زحمت شده. ما حرفی نداریم که مالیات بگیرند ولی میگوئیم وقتی که آمدند و بذر کاری را نسبت بهر ملك ملاحظه کردند و زمین را ممیزی کردند البته مالیات خودشان را بگیرند ولی بعنوان حق آبه چیزی نگیرند غرض این است دو تا مالیات مطالبه نکنند زیرا همان زمین سابقاً از رودخانه حقا به داشته و لا لازم میاید که از يك زمین دو تا مالیات بگیرند یکی بعنوان بذر و یکی بعنوان حقا به. بلی اگر زمینی حقا به نداشت و از جائی آب خریداری کرد باید پول آبش را بدهد. اما اگر کسی از رودخانه مثلاً مثل رودخانه سفید رود جاجرود. کرج حقا به داشت و از قدیم میبرده چون این حقا به او مثل قنات ملك او محسوب میشود و شما هم از ملك و بذر کاری این يك مالیاتی میگیرید دیگر نباید از این حقا به هم يك مالیاتی بگیرید و مطالبه کنید. این پیشنهاد محتاج به توضیح زیادی هم نیست حالا اگر آقایان جواب مرا با فلسفه بدهند قانع میشوم و اگر هم می خواهید بیخودی از يك جائی دو تا مالیات بگیرید آنهم يك امر علیحده است. در کمیسیون هم مذاکره شد. حقا به از رودخانه مثل قنات ملك است همینطور که مثلاً من در ملكم قنات دارم حقا به هم دارم حالا آمده اند و در موقع ممیزی دو مالیات وضع کرده اند و این خلاف اصاف و عدالت است.

وزیر مالیه - در موضوع این ماده واحده همه ماها توافق کردیم که باین ترتیب بگذرد و میخواستیم اشکالی تولید نکند. این تبصره آقای مدرس از نقطه نظر اصول ساده بنظر می آید ولی يك اختلافاتی هست که این اختلافات کار را مشکل میکند و حالا نمیشود حل کرد. مسئله حقا به داشتن و نداشتن یعنی مسئله آب فروشی کردن دولت تمام این مراتب همانطور که فرمودید در کمیسیون

مالیه مذاکره و قضیه مطرح شد ولی متأسفانه زمینة نواقعی حاصل نشد. حالا هم عقیده بنده این است که آقا قضیه را مسکوت بگذارید و پیشنهادتان را پس بگیرید زیرا بدون مطالعه بنده نمی توانم با این پیشنهاد موافقت کنم. بهتر این است که این ماده واحده را همینطور که هست بحال خودش باقی بگذارید و چیز دیگری در او وارد نکنید تا این باین شکلی که هست بگذرد بعد بنده چون در اصل مطلب موافقم و با نظریه آقا مخالفتی ندارم در نظرات قضیه فکر میکنم و بعد راه حلی برایش پیدا می کنم.

مدرس - بسیار خوب. بنده هم موافقت می کنم که حالا باشد

پیشنهاد آقای فیروز آبادی

بنده پیشنهاد میکنم که مطلقاً مالیات اغنام و احشام

چه از ایلات و چه از غیر ایلات ملغی شود.

نایب رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عقیده ام این است که از اغنام

واحشام نیایستی مالیات گرفته شود. زیرا تمام مردمی که

این مالیات را میدهند دچار زحمت خواهند شد و همه

روزه گرفتار اشکالی خواهند شد باین ملاحظه بنده این

پیشنهاد را کردم حالا اجازه میدهید قبول شود اجازه

هم نمیدهید پس میگیرم.

عضی از نمایندگان - پس گرفتند

پیشنهاد آقای عدل

تبصره ذیل را پیشنهاد میکنم: ایلات و عشایری که

در دهات ساکن و مشغول رعیتی و زراعت میشوند از

ادای مالیات ایل و مراغ و مویشی معاف خواهند بود

نایب رئیس - آقای عدل

عدل - همانطور که آقای وزیر مالیه فرمودند يك

مسئله در کمیسیون مذاکره شد و خودشان هم قبول کردند

و فرمودند برای تحت قبو کردن ایلات يك زمینه هستی

تهیه شده

(همهمه بین نمایندگان)

بعضی از نمایندگان - (خطاب آقای عدل) پس بگیری؟

(صدای زنگ نایب رئیس)

نایب رئیس - آقایان اگر نخواهند این ترتیب را پیش بگیرند بنده مجبورم جلسه را تعطیل کنم عدل - چنانچه عرض کردم این مسئله در کمیسیون قوانین مالیه مذاکره شده و قرار شد برای تشویق ایلاتی که میآیند و تخت قاپو میشوند از تادیه مالیات معاف و مواشی معاف باشند گرچه خود این ماده هم ناطق این معنی است ولی برای اینکه تا کیدی شده باشد و ایلات نفهمند که اگر از حالت ایلاتی بیرون بیایند و تخت قاپو شوند معاف خواهند بود از این جهت بنده این تبصره پیشنهادی را تقدیم کردم استدعا دارم آقای وزیر مالیه قبول فرمایند و اگر هم قبول نمیفرمایند توضیح بدهند بنده پس میگیرم.

وزیر مالیه - بنده گمان میکنم این پیشنهاد مورد ندارد و وقت را تلف میکنند برای اینکه در ماده نوشته (از ایلاتی که تخت قاپو نشده اند) مقصود همان نظریه ایشان است یعنی ایلاتی که میایند و تخت قاپو میشوند در این صورت این تبصره موردی ندارد عدل - نظریه بنده تامین شد پس میگیرم.

پیشنهاد آقای باسائی
بنده پیشنهاد میکنم در آخر ماده واحده اضافه شود (و اخذ بقایای مالیات معاف و مواشی موقوف خواهد بود.)

نایب رئیس - آقای باسائی
باسائی - خواهش میکنم آقای وزیر مالیه توجه و موافقت فرمایند. حالا که مجلس بمقتضای عدل این قانون مالیات اغنام و احشام را ملغی میکنند يك کاری نکنید که فردا مالیه بیاید و بعنوان وصول بقایا مردم را گرفتار و دچار کند مثل قانون ممیزی. خوبست با این پیشنهاد بنده موافقت کنند که مردم از این حیث هم در زحمت نباشند.

نایب رئیس - آقای ارباب هم پیشنهاد خود را مسترد فرمودند.

ارباب کیخسرو - چون بنده مسترد نداشته بودم و از بنده هم سؤال فرموده بودید از این جهت مختصری عرض کردم و الان بنده هم مسترد میدارم.

نایب رئیس - آقای امامی چطور؟

امامی - بنده هم پس گرفتم.

يك نفر از نمایندگان - همه پس گرفتند.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود با اوراق آقایان موافقین و رقه سفید خواهند داد.

(در این موقع اخذ و شماره آراء بعمل آمده هفتاد و نه ورقه سفید تعداد شد)

نایب رئیس - عده حضار هشتاد و پنج با هفتاد و نه رأی تصویب شد.

اسامی رأی دهندگان - آقایان: حاج میرزا مرتضی - زعيم - جشیدی - مرتضی قلیخان بیات - شیروانی - آقا سید یعقوب - بامداد - امام جمعه اهر - آیت الله زاده اصفهانی - عباس میرزا - اسفندیاری - آقا سید حسین آقایان - ذوالقدر - میرزا عبدالحسین - آقا سید کاظم زدی - ملک آرائی - جهانشاهی - دکتر رفیع امین - فومنی - مولوی - معظمی - آیت الله زاده خراسانی - باسائی - روحی - پور تیمور - نوبخت - صالحی لرستانی - حیدری - بنی سلیمان - شریعت زاده - جلائی - نگهبان - کازرون - فرمند - معتمد التولیه - ثقة الاسلامی - بهار - مدرس - رفیع - دهستانی - خواجهی - حاج علی اکبر امین - نظام مافی - اعتبار - سهراب خان ساکینیان - مفتی - فرشی - ثابت - افشار - دیوان بیکی - فهیمی - ملک مدنی - دولتشاهی - فرهمند - وزیری - پالیزی - دکتر سنک عمادی - دادگر - معتمد استرآبادی - عصر انقلاب - عدل فیروز آبادی - دکتر لقمان - حشمتی - افخمی - خطیبی - کی استوان - ارباب کیخسرو - امامی - حقنویس - امیر اسدالله خان عامری - احتشام زاده - جوانشیر - شیخ الاسلام ملابری - محمود رضا - دشتی - عراقی

نایب رئیس - آقای اعتبار راجع بدستور پیشنهادی کرده اند.

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون بودجه نمره ۴۹ راجع بقیمت علیق وزارت پست و تلگراف در درجه اول جزو دستور شود.

وزیر مالیه - چون بواسطه این مسئله دچار زحمت شده ایم تمنا میکنم آقایان موافقت فرمایند که لازم است نایب رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - عرض می کنم تصویب این لایحه يك کمکی است که حقیقتاً نسبت به طبقات ضعیف یعنی اشخاصی که از بابت قیمت علیق و نعل بندی از دولت طلب دارند و هر روزه هم مطالبه میکنند نمیشود این را استدعا دارم آقایان کمک فرمایند که این مسئله تمام شود چند دقیقه هم بیشتر کار ندارد.

نایب رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض میکنم وقت تنگ است و ما در مجلس آمده ایم که برای معلمین يك کاری بکنیم بمقیده بنده مدتی است وزارت معارف از لحاظ معلمین دچار اشکال شده برای اینکه عده اعظم معلمین گرفتار شده اند و همی بما مراجعه می کنند خوب است اول مال آنها را پیش بیندازیم بعد البته اگر بحال باشد مال پست و تلگراف هم تصویب میشود اشکالی ندارد.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود.

بعضی از نمایندگان - عده کافی نیست.

فیروز آبادی - اجازه میفرمائید

دشتی - بنده مخالفت خودم را پس میگیرم

نایب رئیس - ماده واحده قرائت میشود.

(شرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است علاوه بر مبلغ پنجاه و پنج هزار و هفتصد و پنجاه تومان اعتباری که در بودجه ۱۳۰۶ پست و تلگراف قیمت علیق اداره حمل و نقل آن وزارتخانه منظور گردیده معادل مبلغ

هیجده هزار و هشتصد و بیست و سه تومان از صرفه جوئی اعتبارات بودجه ۱۳۰۶ وزارت پست و تلگراف پرداخت نماید.

نایب رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده در اصل لایحه مخالفی ندارم. فقط يك نقطه نظری دارم که در روز با آقای وزیر پست و تلگراف هم مذاکره کردم و حالا هم عرض میکنم که باید تکلیف این کار معلوم شود.

دو سال است پنج نفر مستخدم در بوشهر از برای پست استخدام کرده اند و حقوق آنها را هم گویا در بودجه های ۳۰۵ و ۳۰۶ منظور کرده اند ولی تا بحال بطور استاز خدمت میکنند در اسفند ۳۰۶ بودجه تصویب شده ولی باین مستخدمین چیزی نداده اند بنده خواستم بفهمم که وزارت پست و تلگراف این دو سه هزار تومان حقوق این ها را در بودجه منظور کرده و باین ها نداده با منظور نکرده در هر حال این خلاف انصاف است که باین ها چیزی داده نشود از این جهت بنده از آقای وزیر مالیه تقاضا دارم تکلیف این ها را معین فرمایند و از این هیجده هزار تومان دو سه هزار تومان باین ها بدهند که لا قل چیزی عایدشان شده باشد.

وزیر مالیه - اگر چه اصولاً وزارت مالیه هیچوقت موافق نیست با اینکه وزارت خاها يك اشخاصی را قبل از تصویب بودجه بیآورند و يك تعهدات مالی نسبت بآنها بکنند قبل از اینکه بوزارت مالیه مراجعه نمایند و ما همیشه این اعتراض را نسبت بوزارت خاها کرده ایم. و دلیلش هم همین است که این ترتیب ها پیش میآید. این تقصیر مستخدم بیچاره هم نیست. تقصیر آنهاست که اینها را میآورند و بدون تصویب اعتبار بکار و امیدارند ما در ضمن اینکه این نظر را داریم برای اینکه ضمناً از اعتراضات هم جلوگیری شده باشد پس از آنکه آقای دشتی با آقای وزیر پست و تلگراف مذاکره کردند و امروز هم تذکر دادند بنده بایشان قول میدهم که از يك محل هائی از خود پست و تلگراف بلکه بتوانم اگر تمام

حقوق این مدت هم نشود اقلانصاف حقوقشان را باین ها بدهیم. جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - مذاکرات کافی شده رأی گرفته میشود به ماده واحده با اوراق. آقایانیکه موافقت و رقه سفید خواهند داد.

(اخذ و شماره آراء بعمل آمده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)

ورقه سفید علامت قبول ۵۲ ورقه کبود علامت رد ۱

نایب رئیس - عده حاضر ۷۸ با کثرت ۵۳ رای تصویب شد.

اسامی موافقین

آقایان: خواجوی - عدل - شروانی - احتشامزاده - دادگر دشتی - محمود رضا - زوار - دکتر سنک - جوانشیر - فرمند خطیبی - جلالتی - آقا سید یعقوب - حاج میرزا مراد علی - ملک مدنی - عمادی - جمشیدی - نگهبان - عبسمیرزا افخمی - مرتضی قلیخان بیات - اسفندیاری - شریعت زاده - باستانی - آقا سید حسین آقاییان - نوبخت - آقا سید کاظم زردی - پور تیمور - صالحی لرستانی - سهراب خان ساکینیان - ثقة الاسلامی - آیت الله زاده خراسانی - بنی سلیمان - مفتی - مولوی - دکتر رفیع امین افشار - جهانشاهی - ارباب کیخسرو - حقنویس - ذوالقدر - پالیزی - دکتر لقمان - محقق - فهیمی - فرهنگ - دولتشاهی - وزیری - عراقی - حیدری - اعتبار.

مخالف آقای آقا شیخ محمد علی نابت

معاون وزارت معارف - لایحه ایست برای پرداخت حقوق معلمین با قید دو فوریت تقدیم میکنم. يك لایحه دیگری هم هست راجع بخريد کتاب برای کتابخانه وزیر مالیه - حقوق معلمین را جلو ببنده نایب رئیس - ماده واحده راجع بحقوق معلمین قرائت میشود.

(باین مضمون خوانده شد)

ماده واحده - مفاد تبصره سوم ماده واحده قانون بودجه ۱۳۰۶ شامل حال کسانی که فقط بشغل معلمی اشتغال دارند و لو اینکه مستخدم رسمی دولت هم محسوب شوند نخواهد بود مقررات این ماده از اول فروردین ۱۳۰۷ بموقع اجرا گذاشته شود.

نایب رئیس - مذاکره در فوریت است مخالفی ندارد؟ (گفتند خبر)

نایب رئیس - رأی میگیریم بفوریت آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

(جمعی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد. در اصل موضوع مخالفی است؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

نایب رئیس - فرمائید.

آقا سید یعقوب - بنده با اصل موضوع مخالف نیستم ولی برای توضیح مسئله عرض میکنم. مطلب این است که مواجب با اشخاصی باید داده شود که در ادارات مشغول خدمت هستند و مطابق قانون استخدام آنها باید حقوق بگیرند. ولی این قسمتی که این جا نوشته شده معلمی که مستخدم رسمی است یعنی در حقوق باید بگیرد معنای این چیست؟ با اینکه حقوقی که میگیرد حق تعلیم است؟ و مطابق رتبه او است؟ اگر مقصود همان حقوق رتبه است که بموجب قانون استخدام باو داده میشود بنده موافقم و اگر چیز دیگری است که بنده نمیدانم خوب است توضیح در این باب داده شود که مطلب معلوم شود

معاون وزارت معارف - مقصود همان است که

فرمودید فقط حق تعلیم را میگیرد

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - رأی گرفته میشود با اوراق آقایانیکه موافقت قیام فرمایند

بعضی از نمایندگان - با قیام و قعود باید رأی گرفت نایب رئیس - مراد بخرج است

بکنند از نمایندگان - لایحه خرج نیست. تفسیر قانون است.

وزیر مالیه - قانون است. با قیام و قعود باید رأی گرفته شود.

نایب رئیس - در صورتی که لایحه خرج نیست باید بدو فوریت رأی گرفته شود

بعضی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - رأی گرفته میشود بفوریت قسم دوم آقایانیکه تصویب می کنند قیام فرمایند

(عده زیادی برخاستند)

نایب رئیس - تصویب شد

وزیر مالیه - اجازه میفرمائید. یکی از لویجی که بنده تقدیم کرده بوده راجع به محاسبه پست و تلگراف بود و هیچ اهمیتی ندارد ولی از حیث موضوع خیلی اهمیت دارد. وقتی هم لازم ندارد. از آقایان خواهش میکنم این را هم رای بدهند.

مدرس - ختم جلسه باشد برای دوره دیگر

وزیر داخله - لایحه ایست راجع باصلاح بودجه ۳۰۶ وزارت داخله با قید دو فوریت تقدیم میکنم

بعضی از نمایندگان ختم جلسه

نایب رئیس - چون برای جلسه فردا پیشنهادی نرسیده با اجازه آقایان فردا جلسه خصوصی تشکیل میدهم که

تکلیف معلوم شود

آقا سید یعقوب - بنده پیشنهاد داده ام.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای وزیر داخله که بقید دو فوریت تقدیم شده قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - مجلس شورای ملی بوزارت مالیه اجازه میدهد که سیصد تومان کسر حقوق یازده ماهه ایالت آذربایجان و یکصد و شصت و چهار تومان حقوق معارف آنجا را که در متن بودجه ۱۳۰۶ وزارت داخله منظور بوده است از اول فروردین ۱۳۰۶ ببعد بپردازد ماده دوم - مجلس شورای ملی تصویب میکند که

مبلغ یکصد و چهل و دو هزار و چهار صد و هفتاد و دو قران اعتبار صد دو سال ۱۳۰۶ نظمیهای ولایات را که سهراً از قلم افتاده است وزارت مالیه در وجه وزارت داخله پردازد.

نایب رئیس - مذاکره در فوریت است. راجع به فوریت کسی مخالف نیست. آقای اعتبار

اعتبار - این لایحه طبع و توزیع شده دیگر فوریت معنی ندارد همان خبر را مطرح بکنید. يك شورى است نایب رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض میکنم که در این لایحه يك اختلاف نظری حاصل شده بود و اختلاف از این جا ناشی شده بود که آیا یکمسیون بودجه جدید باید رجوع شود یا یکمسیون بودجه قدیم. و بالاخره وجه حل که در این جا پیدا شد همین بود که آقای وزیر داخله لایحه را مستقلاً بقید دو فوریت تقدیم کردند که از اختلافات خلاص شوند پس همانطور که فرمودید خو بست مطرح فرمائید.

نایب رئیس - این لایحه نمره ندارد آقای دشتی دشتی - اصلاً بنده هیچ دلیل نمی بینم که این لایحه با قید دو فوریت مطرح شود. این يك لایحه خرجی است در صورتیکه يك لوايح خیلی مهم تر دیگری ما داریم. لایحه راجع بخريد کتاب بمراتب مهم تر از حقوق ابالت آذربایجان است. بالاخره معنی ندارد این لایحه را ما مطرح بکنیم

وزیر داخله - چطور لازم نیست ما میخواهیم يك اصلاحی کرده باشیم و يك کاری از پیش ببریم

نایب رئیس - چنانچه عرض کردم اولاً این لایحه نمره ندارد ثانیاً امضای رئیس الوزراء ندارد

آقا سید بعقوب - چیز غریبی است. بزور که نمیشود لایحه را مطرح کرد حکایت عجیبی است

وزیر مالیه - پس آن لایحه وزارت معارف راجع بخريد کتاب را مطرح بکنید.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ چهار هزار و پانصد تومان اصل و حق الحفظه عوائد سابقه مدرسه علوم سیاسی را که در تحت نظر وزارت امور خارجه به بانک شاهنشاهی و عثمانی سپرده شده برای تهیه کتب به وزارت معارف پردازند

نایب رئیس - آقای رفیع

رفیع - عرض میکنم آقایان تقریباً ختم جلسه را عموماً موافقت و يك نشرفاتی هم امروز ما داشتیم که متأسفانه آقایان نمادند که ما آن تشریفات را بجا آوریم حالا آقایان موافقت جلسه را ختم کنیم و امروز عصر با فردا صبح جلسه شود و آن تشریفات لازمه بجا آورده شود و آن مذاکراتی که لازم است بشود و همانطور که آقای وزیر مالیه فرمودند بالاخره همه آقایان باید تشریف بیاورند و ما از هم وداع کنیم و مجلس با تشریفات و خوشی باید خاتمه پذیرد و نسبت با اداره کردن مجلس هم همانطور که از سابق معمول بوده آقایان مباشرت باید مجلس را اداره کنند و ترتیبات حقوق اجزاء و اعضاء مجلس را بدهند و نسبت با اداره تقنینیه هم آقای رئیس بهمان ترتیباتی که سابق معمول بوده حالا هم باید معمول و مجری باشد تا مجلس هفتم افتتاح شود پس اگر آقایان صلاح میدانند فردا ساعت هشت جلسه شود و این مذاکرات و تشریفات بعمل آید

نایب رئیس - دو فقره پیشنهاد رسیده یکی از آقای روحی و دیگری از آقای آقا سید بعقوب. برای تشکیل جلسه فردا چون فعلاً عده کافی نیست نمی توان رأی گرفت به عقیده بنده

اگر آقایان موافقت بفرمایند فردا در جلسه خصوصی ترتیب این کار را بدهیم بهتر است

بعضی از نمایندگان - صحیح است.

(مجلس یکساعت و ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه استخدام هشت نفر معلم از مملکت فرانسه برای مدت سه سال

مصوب ۲۱ مرداد ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - وزارت معارف مجاز است علاوه بر هفت نفر معلمینی که بر طبق قانون مصوب ۱۳ خرداد ۱۳۰۷ استخدام میشوند هشت نفر معلم دیگر در حدود شرایط ذیل از مملکت فرانسه استخدام کند

۱ - مدت استخدام معلمین مذکور از اول شهریور ۱۳۰۷ برای مدت سه سال خواهد بود و از روز ورود بایران مستحق اخذ حقوق خواهند بود

ب - مبلغ بیست و دو هزار تومان از محل اعتبارات وزارت معارف و اوقاف بر مبلغ بیست و شش هزار تومان مصوب ۱۳ خرداد ۱۳۰۷ برای تأمین حقوق معلمین مذکور اضافه میشود

ج - در موقع عزیمت بایران در حدود دو هزار و چهار صد تومان خرج سفر از محل صرفه جوئی اعتباریکه برای استخدام معلمین خارجی در بودجه ۱۳۰۷ وزارت معارف منظور گردیده است تأدیه خواهد شد.

د - هنگام مراجعت چنانچه کثرت معلمین سابق الذکر تجدید نگردد در حدود مبلغ دو هزار و یکصد تومان خرج معاودت بآنها پرداخت میشود

ه - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلمین مزبور را بر طبق قانون ۲۳ عقر ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد مشار الیهم را امضاء نماید

تبصره - ۱ - تخصص معلمین مزبور را دولت فرانسه تصدیق خواهد نمود

تبصره - ۲ - وزارت معارف مکلف است که کلیه دروس معلمین اروپائیا را ترجمه و چاپ نماید

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه ۲۱ مرداد يك هزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

بجای رئیس مجلس شورای ملی - طباطبائی دیبا - خلیل فهیمی

قانون

تفسیر تبصره سوم قانون بودجه ۱۳۰۶ راجع بحقوق معلمین

مصوب ۲۱ مرداد ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مفاد تبصره سوم ماده واحده قانون بودجه ۱۳۰۶ شامل حال کسانی که فقط بشغل معلمی اشتغال دارند ولو اینکه مستخدم رسمی دولت هم محسوب بشوند نخواهند بود مقررات این ماده از اول فروردین ۳۰۷ موقوع اجرا گذاشته خواهد شد

این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و یکم مرداد ماه يك هزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

بجای رئیس مجلس شورای ملی

طباطبائی دیبا - فهیمی

قانون

الغای مالیات اغنام و احشام

مصوب ۲۱ مرداد ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی مالیات اغنام و احشام مصرحه در ماده هفتم قانون مالیات املاك اربابی مصوبه ۲۰ دیماه ۱۳۰۴ را از تاریخ تصویب اینقانون الغاء مینماید و مالیات مزبور فقط از ایلاتی گرفته میشود که هنوز نخته قاپو نشده بیلاق و قشلاق مینمایند و اخذ بقابای مالیات مراعی و مواشی نیز موقوف خواهد بود این قانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه بیست و یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

بجای رئیس مجلس شورای ملی
طباطبائی دیبا - فهیمی

قانون

تبصره الحاقی بماده ۳۳ قانون استخدام کشوری

مصوب ۲۱ مردادماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - تبصره ماده ۳۳ قانون استخدام کشوری :
مدعی العموم محکمه اداری از کلیه احکام صادره محاکم اداری در ظرف دو هفته از تاریخ ابلاغ حق تقاضای تجدید نظر دارد .

تبصره فوق در جلسه بیست و یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و ضمیمه ماده ۳۳ قانون استخدام کشوری میشود .

بجای رئیس مجلس شورای ملی : طباطبائی دیبا - فهیمی

قانون

اجازه پرداخت بقیه قیمت علیق اداره حمل و نقل بابت بودجه ۱۳۰۶ وزارت پست و تلگراف

مصوب ۲۱ مرداد ماه ۱۳۰۷ شمسی

ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است علاوه بر مبالغ پنججاه و پنجهزار و هفتصد و پنجاه تومان اعتباریکه در بودجه ۱۳۰۶ وزارت پست و تلگراف قیمت علیق اداره حمل و نقل آنوزراتخانه منظور گردیده معادل مبلغ هیجده هزار و هشتصد و بیست و سه تومان از صرفه جوئی اعتبارات بودجه ۱۳۰۶ وزارت پست و تلگراف پرداخت نماید .

اینقانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و یکم مرداد ماه یکهزار و سیصد و هفت شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

بجای رئیس مجلس شورای ملی - طباطبائی دیبا - فهیمی